Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 11)

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 57.—Anulŭ LVIII. Braşovŭ, Duminecă, 12 (24) Martie 1895.

La poruncă!

Braşovŭ, 11 Martie v. 1895.

In legătură cu cele ce le-amŭ disŭ în primulŭ nostru articulŭ din Dumineca trecută, primimŭ din Câmpiă scirea, că încercările de-a pune în aplicare noua lege privitóre la poliţia de câmpŭ întîmpină şi în acele părţĭ greutăţĭ marĭ, carĭ ţinŭ poporulŭ în cea mai mare iritaţiune.

Pe Câmpiă satele suntŭ rarĭ, micĭ şi sĕrace, ér hotarele suntŭ marĭ şi fórte împrăştiate. Impregiurarea acésta face, ca aplicarea legei privitóre la poliţia de câmpŭ sĕ întîmpine încă şi mai marĭ greutăţĭ, ca în alte părţĭ. Cu deosebire absurdă şi apăsătóre este acéstă lege pentru comunele, unde hotarele suntŭ comassate. In astfelŭ de comune, micii proprietarĭ de obiceiu s'au mutatŭ la câmpŭ, unde îşĭ au casele, grajdurile şi tóte clădirile economice pe tablele séu moşiórele lorŭ.

Lucru firescŭ, că unii ca aceştia nu au nicĭ o lipsă de păzitorĭ de hotare, deóre-ce ei înşi-şĭ suntŭ păzitorii moşielorŭ lorŭ. Cu tóte acestea prin noua lege li-se impune sĕ-şĭ ţină *păzitori cu plată de 360 fl. la anŭ.*

Acéstă mĕsură asupritóre a legei a cădutŭ asupra bieţilorŭ ómenĭ ca unŭ trăsnetŭ din seninŭ. Ei, carĭ şi aşa erau până în adênculŭ inimei mâhniţĭ de greutăţile marĭ şi multe, ce li-se impunŭ cu cale şi fără cale din partea vitregei lorŭ stăpânirĭ, sĕ fiă de-odată siliţĭ a mai primi în spinarea lorŭ o cétă de veneticĭ, pe carĭ sĕ-i ţină şi îngraşe din crâncena lorŭ sudóre cu lefurĭ de câte 360 fl. la anŭ! Nu este óre acésta o batjocură din cele mai cumplite?

Ce lipsă era de păzitorĭ de câmpŭ pentru micii proprietarĭ agricolĭ, carĭ avêndu-şĭ moşiile comassate, şi le păzescŭ ei înşi-şĭ cu cea mai mare uşurinţă şi prin praxă îndelungată de decĭ de anĭ au doveditŭ, că nicĭ din punctulŭ de vedere alŭ siguranţei de avere, nicĭ alŭ comodităţii nu aveau nicĭ o lipsă de păzitorĭ streinĭ?

Décă esecutorii legei arŭ avé măcarŭ câtŭ de puţină bună-voinţă faţă de poporŭ, ei arŭ trebui sĕ recunóscă anomalia legei faţă cu aceştĭ proprietarĭ micĭ şi n'ar puté trece cu atâta uşurinţă peste protestările lorŭ, pe câtŭ de legitime, pe atâtŭ de drepte şi temeinice.

Dér nu póte fi vorba aicĭ de vre-o bună-voinţă. Avemŭ înaintea nóstră copia unei circulare a fisolgăbirĕului din Ormenişulŭ de Câmpiă, care dovedesce, că autorităţile ungurescĭ, deşi suntŭ conscie de anomalia legei şi de greutăţile marĭ şi cu totulŭ de prisosŭ, ce 'i-se facŭ prin ea poporului, ele însĕ nu numai că nu ţinŭ sémă de tóte acestea, ci cu mijlóce silnice, cu ferŭ şi focŭ, vorŭ sĕ aplice legea, fără de-a da vre-o ascultare protestărilorŭ poporului.

In circulara, de care vorbimŭ, fisolgăbirĕulŭ Ormenişului cu data de 3 Martie c. poruncesce notarilorŭ, ca *sub pedepsă de-a fi traşĭ în cercetare disciplinară* sĕ facă, ca representanţele comunale, fără considerare décă comunele suntŭ comassate orĭ nu suntŭ, sĕ stabiléscă numĕrulŭ păzitorilorŭ de câmpŭ şi sĕ facă aruncurile de lipsă pentru încassarea plăţilorŭ lorŭ, ér conspectele şi hotărîrile representanţelorŭ comunale privitóre la acéstă afacere, *în terminŭ de 8 dile*, nesmintitŭ sĕ 'i le înainteze „Măriei Sale".

Va sĕ dică prin acéstă poruncă fisolgăbirĕéscă, bieţii notarĭ suntŭ ameninţaţĭ a-şĭ perde postulŭ, décă representanţele comunale nu vorŭ aduce hotărîrĭ după pofta şi porunca „Măriei Sale".

Étă, cum înţelegŭ autorităţile ungurescĭ dreptulŭ de autonomiă şi de liberă chivernisire alŭ comunelorŭ nóstre! Representanţelorŭ comunale, carĭ în puterea dreptului de autonomiă prevĕdută în lege ar avé dreptulŭ de-a protesta şi de a-şĭ face observările lorŭ în asemenea casurĭ, nu li-se îngădue nicĭ măcarŭ sĕ rĕsufle, ci sub cea mai desperată presiune din partea notarilorŭ, carĭ la rêndulŭ lorŭ vorŭ fi avutŭ de-a esercia aceeaşĭ presiune asupra primarilorŭ şi a celorlalţĭ membri din representanţele comunale, se vĕdŭ silite sĕ-şĭ aducă hotărîrile lorŭ după porunca fisolgăbirĕului.

Orĭ cine póte sĕ védă, că în ast-felŭ de împrejurărĭ, celŭ puţinŭ faţă cu comunele locuite de Românĭ, ar fi lucru ridicolŭ chiar şi numai a vorbi de-o autonomiă. De susŭ până josŭ suntemŭ guvernaţĭ după poruncă; acésta amŭ constatat'o de nenumĕrate-orĭ prin fapte şi dovedĭ, ér trista esperienţă dilnică a convinsŭ de multŭ pe orĭ-care dintre noi, că faţă cu popórele nemaghiare din acéstă ţéră nu e nicĭ o deosebire între „constituţionalismulŭ" ungurescŭ de astădĭ şi între absolutismulŭ nemţescŭ dinainte de 1867.

Dér nu ne este scopulŭ a vorbi despre asta. Vremŭ sĕ arătămŭ numai, că nicĭ prin noua lege privitóre la poliţia de câmpŭ nu se urmăresce faţă de poporulŭ românŭ vre-unŭ scopŭ binevoitorŭ. Scopulŭ este, cum amŭ disŭ şi în Dumineca trecută, numai şi numai înaintarea intereselorŭ de maghiarisare. Din sudórea poporului nostru vorŭ sĕ creeze posturĭ încă pentru câte-va lipitorĭ streine, slujbaşĭ ai stăpânirei, carĭ în schimbŭ pentru-că vorŭ căpĕta pâne din pânea nóstră, vorŭ avé sĕ servéscă de-o parte ca poliţiştĭ şi denuncianţĭ ai noştri, ér de altă parte ca pionerĭ şi propagatorĭ ai maghiarisărei printre Românĭ.

Acesta este scopulŭ, pentru a căruia ajungere autorităţile ungurescĭ, cum vedemŭ, nu se sfiescŭ de-a recurge chiar la cele mai silnice mijlóce.

Dér numai până odată vorŭ puté merge şi încercările de maghiarisare ale adversarilorŭ noştri, căcĭ prea marĭ şi prea multe suntŭ desastrele şi nenorocirile, ce se aducŭ în numele lorŭ asupra ţĕrei şi a locuitorilorŭ ei; prea mare şi prea adêncă este amărîciunea poporului, care aprópe fără deosebire de lege şi de limbă simte până în adênculŭ inimei şicanele şi greutăţile, ce 'i se facŭ totŭ numai şi numai din pofta de-a maghiarisa cu ferŭ şi focŭ.

Revistă politică.

Sĕptĕmâna acésta amŭ avutŭ éraşĭ durerea de-a pune pe răvaşulŭ nedreptăţilorŭ şi nelegiuirilorŭ, ce ni-se facŭ nouĕ Românilorŭ, unŭ nou casŭ de neîmpăcată duşmăniă. Ministrulŭ ungurescŭ de interne, *Perczel*, a datŭ către tóte autorităţile din ţéră unŭ ordinŭ asiaticŭ contra colectelorŭ, ce s'au făcutŭ pentru ridicarea unui **monumentŭ eroului Munţilorŭ, Avramŭ Iancu**, care în revoluţia din 1848/49 a apĕratŭ cu arma în mână drepturile naţiunei române.

Ministrulŭ dice în ordinulŭ sĕu, că ridicarea unui monumentŭ lui *Avramŭ Iancu* n'arŭ fi altceva, decâtŭ *„propovĕduirea celui mai negru fanatismŭ de naţionalitate"*, ar însĕmna glorificarea aceluia, care *„şi-a tradatŭ patria"* şi „care a fostŭ causa uciderei şi jăfuirei familielorŭ nevinovate". Dice apoi voinicosulŭ ministru, că *„atentatulŭ acesta nu se póte permite"* şi ordonă şefilorŭ de oficii locale, cercuale şi administrative, ca *încercarea ridicării unui astfelŭ de monumentŭ, „s'o împiedece sub grea rĕspundere personală, colectele* pentru acestŭ scopŭ *nu se potŭ suferi* şi întru câtŭ deja s'au întêmplatŭ colecte, *colectanţiĭ trebue traşĭ la rĕspundere şi sumele adunate sĕ se confisce"*. Mai departe, aceia, carĭ vorŭ fi aflaţĭ colectândŭ, comitŭ prin acésta delictŭ, „care este *a-se pedepsi cu 15 dile închisóre şi 100 fl. amendă în banĭ"*.

Acesta este pe scurtŭ cuprinsulŭ or-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

DORULŬ.

Novelă de *E. H.* Traducere de L.

(Fine.)

V.

Sir Eduard Rychli mergea încetŭ către satŭ. Fără voie paşii lui se îndreptară spre căsuţa din colţulŭ stradei, pe care Ninetta i-o descrisese ca locuinţa lorŭ. O femeiă bĕtrână, ocupată cu pregătirea cinei, şedea înaintea uşiĭ. După descrierea fetiţei, asta trebuia sĕ fiă bunica ei, şi de-óre-ce doria informaţiunĭ mai de aprópe, se şi opri numai decâtŭ salutând-'o.

— „Sunteţi ocupate încă până nóptea târdiu. Asta vine de acolo, că tinerimea îşĭ petrece atâtŭ de bine la malŭ".

— „E vero" (e dreptŭ) dise Luigia mişcând din capŭ „Copiiĭ jócă, ei suntŭ tinerĭ şi îndestuliţĭ numai când este unde-va de săritŭ".

— „Ninetta vóstră pare a fi o fiinţă vială, celŭ puţinŭ a fostŭ fórte veselă la preumblarea nóstră pe mare", continuă Englesulŭ. „Ea mĭ-a plăcutŭ în tótă privinţa".

— „Asta mĕ bucură", începù bĕtrâna cu mândriă, „căcĭ eu vĕ potŭ asigura, că ea este o copilă silitóre, care numai bucurie ne scie causa".

— „Acésta e o laudă, ce puţinĭ părinţĭ o potŭ face copiilorŭ lorŭ. Dumnedeu sĕ dea, ca şi mai departe sĕ fiă nepoţica vóstră, precum până acuma a fostŭ".

— „Nepóta mea?" întrebà Luigia cu mirare.

— „Ei, dér nu sunteţĭ bunica ei?"

— „Sci Signore", începù bĕtrâna zăpăcită, „copila nu e de locŭ înrudită cu noi, nu sciu nicĭ aceea cine au fostŭ părinţii ei, căcĭ, ea este o copilă aflată".

— „Aflată? Dér cum sĕ póte? ea însăşĭ mĭ-a spusŭ despre mama ei, care se află mórtă în cimiterulŭ bisericei."

— „Intr'asta are dreptate", continuà Luigia, „celŭ puţinŭ se crede, că frumósa Signorina a fostŭ mama copilei; sigurŭ însĕ totuşĭ nu se póte sci. Décă domnulŭ poftesce, eu cu plăcere voiu sĕ istorisescŭ tótă întêmplarea, cum am ajunsŭ la îngeraşulŭ de copilă. Numai Ninettei nu vĕ potŭ permite a-i aminti ceva; ea s'ar întrista".

Sir Eduard Rychli fù cuprinsŭ de nelinişte în decursulŭ povestirei, şi aprópe cu asprime stăruì sĕ încépă istorisirea. Luigia istorisindŭ se adênci aşa încâtŭ nu observa palórea frapantă, care se strecorà pe faţa lui, nicĭ nu vedea cu câtă atenţiune încordată sorbia fiă-care cuvêntŭ, care 'lŭ scăpa din gură, ér după-ce terminà, întrebà lordulŭ cu încordare:

— „Şi n'aţĭ aflatŭ bijuterii, séu alte obiecte de valóre la dênsa?"

— „O, da", asigurà Luigia, „strĕina Signora avea la ea inelŭ şi césornicŭ. Acestea le-am avutŭ eu în păstrare, însĕ din témă, ca nu cum-va Ninetta mea sĕ le afle, le-am predatŭ preotului; ea totuşĭ nu are lipsă de astfelŭ de lucrurĭ".

Sir Eduard mai îndreptà, cu voce rĕguşită, câte-va întrebărĭ bĕtrânei şi promiţêndŭ, că se va mai abate dilele viitóre pe la ea, se depărtà cu grabă.

Elŭ mergea înainte pierdutŭ în cugete, necăutândŭ în drépta şi 'n stânga, şi nu se opri până la casa preotului. Unŭ momentŭ şovăi, apoi prinse sfóra clopoţelului, dér mâna-i tremura, încâtŭ abia după repeţite trăsăturĭ sĕ audi sunetulŭ. Servitórea, care-i deschise portiţa, privia spăimântată în faţa lui desfigurată, şi-lŭ condu-se fără întârdiere la domnulŭ ei.

După o convorbire aprópe de trei óre se deschise portiţa şi Sir Eduard păşi afară însoţitŭ de preotulŭ, care-i lumina cu o lumină de nópte.

— „Cugetă bine despre întréga stare a lucrului, Signor Baronne, ca nu cum-va lucrândŭ ast-felŭ, sĕ facĭ unŭ paşŭ greşitŭ, de care mai târdiu ar trebui sĕ te căescĭ," dise acela, întindêndu-i mâna.

— „Fiţĭ liniştitŭ, eu voi începe lucrulŭ cu precauţiune, esaminândŭ tóte cu acurateţă", rĕspunse lordulŭ dispărêndŭ în întunereculŭ nopţii....

VI.

De multe dile încungiura o negură désă, neplăcută, — cum totdéuna se întêmplă în lunile de iérnă — capitala Angliei. Nicĭ chiar la órele înaintate ale dilei, nu se luminase astădĭ cerulŭ şi de aceea domnea o lumină palidă şi tristă în miculŭ, dér elegantulŭ salonŭ din strada B., ceea ce conturba pe tînĕra damă, care şedêndŭ la masă, era ocupată cu scrisulŭ. Ea de-odată aruncà péna la o parte, se ridicà de pe scaunŭ şi alergândŭ la feréstră o deschise cu grabă. Dér numai unŭ momentŭ

dinului barbarŭ alŭ ministrului. Elŭ numesce „trădătorŭ de patriă“ pe acela, care a luptatŭ luptă sfântă şi eroică pentru drepturile némului sĕu şi pentru tronulŭ înpotriva căruia s'a rĕsculatŭ Kossuth cu rebelii lui; elŭ cualifică de „atentatŭ şi agitaţiune“ o faptă de pietate, şi numesce „crimă“, ceea ce pentru Maghiarĭ este o „virtute“, adecă eternisarea memoriei unui erou înaintea umbrei căruia se închină tótă inima română. Ungurilorŭ le este iertatŭ a-şĭ preamări eroii, noi însĕ suntemŭ ameninţaţĭ şi înfundaţĭ în temniţe, când datoria recunoscinţei ne îndémnă sĕ sfinţimŭ memoria acelora, carĭ şi-au jertfitŭ viéţa pentru binele némului şi alŭ patriei. Étă, unde amŭ ajunsŭ cu „libertatea“ unguréscă sub stăpânitorii de adĭ, carĭ nu mai au frică nicĭ de lume, nicĭ de Dumnedeu.

D-lŭ ministru Perczel dice, că *Iancu* a fostŭ „causa uciderei şi jăfuirei familiilorŭ nevinovate“. Nu d-le ministru! Causa causei ucederilorŭ şi jăfuirilorŭ a fostŭ din contră acela, pe care îlŭ numiţĭ „sfântŭ“ şi care în locŭ de-a ne garanta drepturile, ce le-au pretinsŭ moşii şi părinţii noştrii, s'a sculatŭ asupra nóstră, ca sĕ ne stîrpéscă de pe faţa pămêntului. Istoria e martoră, că conducĕtorii mişcării române din 1848/49 nu pórtă nicĭ umbră de vină şi rĕspundere pentru cele ce s'au făcutŭ.

Foile ungurescĭ numescŭ pe Iancu „*călĕulŭ*“ luptei pentru „libertate“ a Maghiarilorŭ. Minciună infamă şi neruşinatŭ! căcĭ Iancu s'a luptatŭ pentru idei mai înalte chiar şi decâtŭ Kossuth alŭ vostru, d-lorŭ şoviniştĭ. Étă ce dice despre Iancu chiar unŭ scriitorŭ maghiarŭ bineounoscutŭ, d-lŭ *Iancso Benedek* în broşura sa „Szabadság harczunk és a Dakorомán törekvések“ la pagina 68. „Istoria vieţii lui Iancu este o viuă dovadă, că elŭ credea seriosŭ în aceea, pentru-ce a prinsŭ arma. *Pe elŭ nu l'au condusŭ scopurĭ egoiste, ci visurĭ naţionale măreţe. Décă la Moţĭ n'ar fi fostŭ sentimentŭ naţionalŭ românŭ, Iancu n'ar fi avutŭ asupra lorŭ influinţă aşa de fermecătore*“. Insémnăţ'o acésta, d le ministru Perczel, căcĭ ţ'o spune chiar unŭ conaţionalŭ, şi sĕ şi-o însemne şi acei turbaţĭ şi sĕlbatecĭ şoviniştĭ dela gazetele ungurescĭ, carĭ au neruşinarea de-a numi pe Iancu „călĕu“.

*

In **Camera magnaţilorŭ** s'a desbătutŭ alaltăerĭ proiectulŭ despre **liberulŭ eserciţiu religionarŭ**. La acéstă desbatere au luatŭ cuvêntulŭ mai mulţĭ vorbitorĭ din oposiţiă şi dela guvernŭ. Când a fostŭ la sfîrşitŭ şi s'a cerutŭ votarea, preşedintele se scólă şi spune, că întêmplându-se óre carĭ neregularităţĭ cu prilegiulŭ votării, nu póte sĕ spună resultatulŭ, ci făcŭ propunerea, ca în şedinţa viitóre sĕ se voteze din nou. Peste nópte însĕ lucrurile au luatŭ o întorsĕtură neaşteptată. Preşedintele *Szlávy* a comunicatŭ foilorŭ, că *pentru* proiectŭ au votatŭ *119* şi *contra* totŭ *119*. In şedinţa de ierĭ a camerei preşedintele a adusŭ la cunoscinţa membrilorŭ acestŭ „resultatŭ“, declarândŭ, că elŭ se alătură la proiectŭ, prin urmare proiectulŭ are *1 votŭ majoritate.* Apucătura acésta a produsŭ mare sensaţiă în tóte cercurile politice, şi unele dintre foile ungurescĭ arată situaţiunea primejdiósă în care a ajunsŭ guvernulŭ.

*

Sângele ni-se revoltă şi inima ni-se umple de mâhnire, când vedemŭ, că nicĭ sfintele nóstre bisericĭ nu mai suntŭ cruţate de zapciiĭ guvernului şi de baionetele gendarmilorŭ. Despre o ast-felŭ de **fără de lege** ne informézâ „*Dreptatea*“ din Timişóra, ce amŭ primit'o adĭ. Étă, ce cetimŭ în organulŭ naţionalŭ românŭ din Timişóra: „Erĭ pe la 6 óre séra amŭ primitŭ dela D-lŭ Dr. G. *Dobrinŭ*, advocatŭ în Lugoşŭ, următórea depeşă: Belinţŭ, 21 Martie. Fisolgăbirĕulŭ *Joanovits* a comisŭ adĭ marĭ fără delegĭ în Chisetĕu. **A intratŭ cu brachiu în biserica românéscă şi a luatŭ unŭ stégŭ sfinţitŭ,** *apoi a declaratŭ corulŭ de desfiinţatŭ.* Pe mine **m'a scosŭ cu gendarmii din casa parochului**“. Unde în state civilisate se mai întêmplă ast-felŭ de nelegiuirĭ? Unde e pălmuitŭ cu atâta necruţare dreptulŭ omului şi în casa lui Dumnedeu? Unde organele statului cutézâ a se atinge în modŭ aşa de tiranŭ de simţĕmintele religióse ale supuşilorŭ sĕi? Unde? — In Ungaria! Faţă cu noi Românii! Nu ne mai cruţă nicĭ bisericele! Nu ne dau voiă sĕ mărimŭ nicĭ pe Dumnedeu prin corurĭ de laudă! Şi tóte acestea în numele ideii de statŭ — nu scimŭ până când.

Saşii în Ţéra Bârsei.

Saşii tinerĭ din Braşovŭ şi jurŭ au ţinutŭ Vinerĭ séra, şi ei la rêndulŭ lorŭ, o adunare în sala Otelului Centralŭ de aicĭ şi s'au constituitŭ într'o „*partidă a burgesilorŭ şi a ţĕranilorŭ din Ţéra Bârsei*“. In resoluţiunea, ce a primit'o adunarea şi pe care o publică organulŭ Saşilorŭ tinerĭ „Kronstädter Zeitung“, se dice: Ne alăturămŭ la organisaţia politică de adĭ a poporului săsescŭ şi stămŭ pe basa programului poporalŭ săsescŭ din 1890, care dorimŭ sĕ se desvólte în direcţiă naţională. Politica nóstră trebue sĕ fiă curatŭ *naţională-săséscă.* O ast-felŭ de politică însĕ nu iértă ca deputaţii saşĭ sĕ facă parte din vr'o partidă maghiară. Aşteptămŭ dér dela ei sĕ iésă din partida guvernului, ceea ce însĕ nu-i póte împiedeca de a sprijini guvernulŭ în tóte întrebările, a cărorŭ apĕrare şi înaintare le este prescrisă de programulŭ poporalŭ săsescŭ. Biserica şi şcóla evangelică-săséscă sĕ le păzimŭ şi apĕrămŭ ca lumina ochilorŭ, sĕ ne cinstimŭ limba nóstră poporală (săséscă) şi sĕ iubimŭ pe cei de unŭ némŭ cu noi. Suntemŭ duşmanii orĭ-cărei domnire de clică, orĭ-cărorŭ conventicule secrete din mijloculŭ nostru, căcĭ vedemŭ într'astea unŭ mare periculŭ pentru buna înţelegere dintre Saşĭ. In genere vomŭ stărui cu tóte puterile pentru moravurile, limba, biserica, şcóla şi pentru întărirea economică a burgesimei şi a ţĕrănimei săsescĭ.

Scimŭ, că nu cu multŭ înainte acea parte a Saşilorŭ din Ţéra Bârsei, carĭ încuviinţézâ politica urmată de deputaţii saşĭ, s'au despărţitŭ de cei-l'alţĭ şi s'au constituitŭ într'o „*partidă a Saşilorŭ cu direcţiune moderată*“, hotărîndŭ sĕ-şĭ înfiinţeze o fóiă, ce va ieşi peste câte-va dile sub numele de „Kronstädter Tageblatt“. Ei stau totŭ pe temeiulŭ programului săsescŭ dela 1890, dér credŭ, că se potŭ susţiné numai mergêndŭ cu guvernulŭ şi cu partida lui.

SCIRILE DILEI.

11 (23) Martie.

Crisă ministerială. Fóia oficială a „partidei poporale“ catolice „*Fejérmegyei Naplo*“ aduce următórea scire: „Din isvorŭ guvernamentalŭ fórte bine iniţiatŭ luămŭ informaţiunea, care nu ne surprinde, că încă în vară, séu celŭ mai târdiu la tómnă vorŭ fi *alegerĭ noue de deputaţĭ.* După scirea isvorului nostru, *guvernulŭ-Bánffy nu va mai ajunge nouĕle alegerĭ*, căcĭ va fi silitŭ sĕ-şĭ dea mai înainte dimisia. Scirea acésta a nóstră o întăresce şi unŭ comunicatŭ, ce l'amŭ primitŭ ierĭ dela Viena din isvorŭ, care stă fórte aprópe de cercurile înalte ale curţii.

—o—

Libertatea în Ungaria — „numai o simplă minciună“. In Neutra s'a făcutŭ dilele trecute alegere de deputatŭ, stândŭ faţă în faţă partida guvernului şi „partida poporală“. Prin ne mai pomenite presiunĭ a reuşitŭ secretarulŭ de statŭ Latkoczy, adecă candidatulŭ guvernului. Cu prilegiulŭ acesta fóia ungurésca „*Nemzeti Ujság*“ scrie următórele) „Décă voescĭ, cetăţene maghiarŭ, sĕ scĭ cine eştĭ tu, atuncĭ mergĭ de află la Neutra... Décă vei cerca sĕ-ţĭ spui liberŭ părerea, atuncĭ îţĭ pierdĭ libertatea; décă ai o convingere propriă, atuncĭ sĕ ţi-o renegĭ, căcĭ alt-felŭ te jocĭ cu viéţa; décă ai credinţă, caut'o în cerŭ, pentru-că aicĭ pe pămêntŭ numai blăstĕmŭ te mai aşteptă. Maghiarule, sĕ scĭ, că *libertatea ta e pădită de gendarmĭ...* Locuitorii acestui oraşŭ (Neutra), Slovacii, suntŭ fraţii noştri, pentru-că împreună cu dênşii amŭ trăitŭ în acéstă ţéră o miie de anĭ. Şi ei s'au luptatŭ cu Rákoczy pentru libertate şi şi dênşii au cădutŭ la Branyiszko cu arma în mână pentru libertatea maghiară. Şi câtŭ de măhniţĭ trebue sĕ fiă ei în inima lorŭ, când pentru sângele, ce l'au vĕrsatŭ părinţii lorŭ, **li-s'a răpitŭ constituţia şi libertatea.** Aceia dintre dênşii, carĭ au emigratŭ în Rusia dicŭ, că acolo le merge mai bine, decâtŭ la noi, pentru-că deşi n'au libertate politică, *au totuşĭ mai multă libertate individuală;* cei, carĭ au fostŭ în America, vorbescŭ despre o altă libertate, care nu este **numai o simplă minciună**“, — ca în Ungaria.

—o—

„Despărţĕmêntulŭ I alŭ Reuniunei învĕţ. rom. gr. or. din Districtulŭ Braşovului“ ş'a ţinutŭ adunarea sa generală Joi, diua Sf. 40 de martirĭ, în şcóla cea nouĕ din Cernatulŭ Săcelelorŭ. După cum ni-se comunică, acésta adunare a fostŭ fórte bine cercetată şi s'au pertractatŭ o mulţime de cestiunĭ şcolastice de o deosebită importanţă pentru şcólă şi pentru promovarea învĕţământului. In N-rulŭ viitorŭ de Dumineca vomŭ da unŭ raportŭ specialŭ despre acéstă adunare.

—o—

Reuniunea română de gimnastică şi cântărĭ din locŭ îşĭ va ţiné adunarea generală mâne, Dumineca, la órele 10 a. m. în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ. Atragemŭ atenţiunea Românilorŭ braşovenĭ asupra acestei adunărĭ, care *din causa neînfăţişărei membrilorŭ*, este convocatŭ acum *pentru a treia-óră.* Adunarea de mâne va aduce concluse cu orĭ-câţĭ membri vorŭ fi.

—o—

Din Ciuchicĭ primimŭ o plângere în contra învĕţătorului de-acolo, despra care ni-se scrie, că e fórte neastêmpĕratŭ, iubitorŭ de zizanii şi pîrîtorŭ. Aşa d. es. a pîrîtŭ primăria comunală, pentru-că n'ar incassa dările la timpŭ, a pîrîtŭ la comitatŭ pe notarulŭ românŭ de acolo pentru-că nu şĭ-ar împlini datorinţa, măcarŭ-că după cum ni-se scrie, acelŭ notarŭ este unŭ funcţionarŭ dreptŭ şi fórte la loculŭ sĕu. Ni-se mai scriu apoi şi alte lucrurĭ despre acelŭ învĕţătorŭ, că ar merita sĕ fiă luatŭ la ochĭ din partea mai marilorŭ sĕĭ confesionalĭ, căcĭ chiămarea unui învĕţătorŭ nu este, de-a face pe poliţistulŭ faţă de ai sĕi, ci de-a predica pacea şi unirea între fraţĭ, premergêndŭ tot-odată cu esemple de *bună purtare*, cum pare-ni-se că nu prea face învĕţătorulŭ din Ciuchicĭ.

—o—

Convocare. Adunarea generală a „*Asociaţiunei pentru spriginirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ românĭ din Braşovŭ*“, se convócă prin acésta pe *Dumineca în 19/31 Martie* a. c. la órele 3 d. a. în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ. Toţĭ domnii membri şi alţĭ doritorĭ de înaintarea Associaţiunei suntŭ rugaţĭ a lua parte la acéstă adunare.

Agendele: 1) Raportulŭ Comitetului asupra lucrărilorŭ din a. trecutŭ; 2) Raportulŭ cassei; 3) Alegerea unei comisiunĭ pentru înscriere de membri; 4) Raportulŭ comisiunei censurătóre; 5) Decidere asupra propunerilorŭ; 6) Fixarea budgetului pe an. 1895. — Din şedinţa Comitetului, ţinută la 11 (23) Martie 1895: *N. P. Petrescu* m. p. preş., Arseniu *Vlaicu* m. p. secretarŭ.

—o—

Băile gimnasiului românŭ din locŭ, atâtŭ cele de vaporŭ, câtŭ şi cele de vană, din causa curăţirei cazanului, vorŭ fi Lunĭ şi Marţĭ închise.

---

privi pe stradă, căcĭ unŭ aerŭ rece şi umedŭ o lovi fără cruţare în faţă şi tremurândŭ închise érăşĭ feréstra.

Oftândŭ îşĭ luà unŭ şalŭ peste umerĭ şi se aşedă din nou la masa de scrisŭ, spre a continua lucrulŭ întreruptŭ.

Era de o înfăţişare înaltă şi sveltă. Ochii ei albastrii priveau visătorĭ de sub lata-i frunte, pe când cosiţele-i aurii încoronau, ca şi o diademă, drăgălaşulŭ ei capŭ.

De sigurŭ aerulŭ închisŭ de oraşŭ nu-i priea sermanei „Ninetta“, căcĭ colórea vie a feţei sale dispăruse, şi palida damă nu sĕmĕna întru nimica sănătósei fetiţe de pescarŭ de odinióră. Toţĭ sĕ mirau de acéstă schimbare, căcĭ ea avea causă de a fi sĕnĕtósă şi fericită. Tatălŭ ei, lordulŭ Eduard Rychli, avea numai singura dorinţă de a-şĭ vedé fiica reaflată fericită şi îndestulită. Nimica nu era pentru elŭ prea frumosŭ, prea costisitorŭ, când scia că póte procura bucuriă iubitei sale Nancy, cum o numia elŭ. Toţĭ cunoscuţiĭ şi rudeniile se sileau a face prin iubire duplă sĕ-şĭ uite dilele tinereţii petrecute între împrejurărĭ atâtŭ de misere.

Şi totuşĭ, multŭ invidiata Nancy, nu era fericită. In presenţa tatălui ei se arăta tot-déuna veselă şi bine dispusă, şi înaintea streinilorŭ se silia a fi câtŭ de vială, dér când era singură.... nevĕdută de nime, o! atuncia numai, venia peste ea, cu putere sĕlbatică, *dorulŭ*, acelŭ dorŭ nesfêrşitŭ de patriă, ţéra plăcută cu albastrulŭ cerŭ, cu aerulŭ cald şi móle. Atuncĭ părea, că aude murmurulŭ linŭ alŭ valurilorŭ, pe a cărorŭ albastru vedea legănându-se a lene gondolele; părea, că aude din depărtare cunoscutele melodii, carĭ aşa de cu dragŭ le cânta.... Ea vedea pe bĕtrâna Luigia, vedea consoţii copilăriei ei şi atuncĭ reapărea înainte-i o faţă înegrită, încungiurată de bucle negre, şi doi ochĭ clipitorĭ, carĭ o priveau aşa de pĕtrundĕtorĭ şi sincerĭ.

Incetŭ se strecora atuncĭ lacrimă după lacrimă pe faţa ei la amintirile acestea atâtu de dulcĭ, şi cu dorŭ îşĭ întindea braţele, ér buzele ei tremurătóre şopteau „Pepino“. O! acum numai scia ea, ceeace înainte îi părea o presimţire nesigură, — ea iubia pe companionulŭ ei de jocŭ cu tótă puterea sufletéscă. Chipulŭ lui adêncŭ săpatŭ în inima ei, peste totŭ loculŭ o urmăria; în salónele pompóse, pe stradele sgomotóse. Adese-orĭ se acusa chiar, că bogăţia şi splendórea, precum şi dorinţa cătră ţĕrĭ streine, au adus-o în locurile acestea, şi acuma? — dorulŭ pururea crescêndŭ cătră dulcea ţéră, unde a petrecutŭ frumósa copilăriă, este pedépsa pentru firea-i schimbăciósă, care aşa de uşorŭ a lăsat-o sĕ părăséscă amicĭ şi binefăcĕtorĭ pentru bogăţii şi splendorĭ.

Ast-felŭ de cugete 'i torturau necontenitŭ creerii, cutropind-'o cu împutărĭ neteméinice, şi ea uita cu totulŭ, că nu a statŭ în voia ei a-şĭ da hotărîrea, că vré séu nu sĕ-şĭ schimbe vechea-i patriă cu nordulŭ aspru, ci tatălŭ ei făcŭ disposiţiunile, la carĭ trebui sĕ se supună.

Tóte s'au făutŭ aşa fără de veste, încâtŭ tóte întêmplările 'i păreau numai unŭ visŭ, din care se deşteptà numai când sĕ vĕdù dusă în sborŭ agerŭ cătră nouĕle împrejurărĭ. La începutŭ privia uimită în lumea, care pentru prima-dată i-se deschidea înaintea ochilorŭ.

Cu încetulŭ primele impresiunĭ de plăcere, carĭ sĕ deşteptaseră în sufletulŭ ei, dispărură, fiind înlocuite de o durere, şi ea scia, că aceea va perde-o numai la malulŭ albastrei Mediterane....

VII.

Lady Elenor Norvay deschise pentru prima dată splendidele sale salóne societăţii londoneze, şi ca de obiceiu se întruneau aicĭ cei mai renumiţĭ din capitală. Aristocraţia cea mai înaltă, precum şi cei mai distinşĭ artiştĭ şi ómenĭ de sciinţă se puteau întêlni între óspeţi. Fiesce-care 'şĭ ţinea de graţiă a se numĕra între óspeţii aleşĭ ai casei, căcĭ sciuse lady Leonor sĕ-şĭ formeze nu numai celŭ mai plăcutŭ, ci şi celŭ mai spiritualŭ „salonŭ“.

Ea era o femeiă plăcută şi poseda darulŭ de-a afla pentru toţĭ şi orĭ şi când unŭ cuvêntŭ afabilŭ. Pe lângă aceea era o mamă şi soţiă iubitóre, care înălţa pe neînsemnatulŭ ei soţŭ la lumina cea mai favorabilă, făcêndu-i pe toţĭ a crede, că elŭ posedă cele mai distinse însuşirĭ.

De óre ce festivitatea de astădĭ era arangiată în deosebi pentru tinerime, remaseră câteva încăperĭ arangiate pentru bărbaţii mai bĕtânĭ, în carĭ puteau sĕ-şĭ petrécă neconturbaţĭ. In celelalte salóne domnia veselie generală, care fŭ mai

Concertŭ în restaurantulŭ Fleischer (Sorea) va da Dumineeă musica militară, ér Luni Iancu Găluşcă şi fiii.

—o—

Cultivatorilorŭ de pomi li-se atrage atenţiunea asupra anunţului dela inserate, privitorŭ la renumita scólă de pomăritŭ a lui Unghváry László din Czegléd, la care pe lângă totŭ feliulŭ de surcei nobili, in numĕrŭ de sute de mii, se află gata pentru vêndare ca la 1,500,000 pomi pădureţi de câte 1—2—3 ani, şi anume: peri, meri, gutui, douzin, meri de paradisŭ, pruni, prunus-myrobolana, Saint-Julien, pruni bistriţani, frăgari, vişini, persecĭ galbene, migdali şi porumbei.

Anunţŭ literarŭ.

(**Memorii din 1848/49**, de Vasilie *Moldovan*)

In cursulŭ sĕptĕmânei viitóre va apăré, sub titlulŭ „**Memorii din 1848/49**, o broşură, care cuprinde memoriile regretatului **Vasilie Moldovanŭ**, fostŭ prefectŭ de Legiune în 1848/49, vice-comite şi preşedinte de Sedria orfanală, rĕposatŭ în Ianuarie a. c.

Memoriile lui Vasilie Moldovanŭ dau o viuă icónă a luptelorŭ eroice, ce le-a purtatŭ poporul românŭ din Trasilvania pentru frângerea cătuşilorŭ iobăgiei seculare şi pentru libertatea sa naţională. Ele cuprindŭ date şi descoperirĭ de netăgăduită valóre istorică presentându-ne cu multă fidelitate modul de gândire, tendinţele curatŭ naţionale şi mĕreţele principii pentru-carĭ conducĕtorii mişcării române dela 1848/49, împreună cu poporulŭ, au cămbătutŭ vitejesce în favórea sfintei cause a nemului românescŭ.

Intrégă materia *Memoriilorŭ* este împărţită în următórele 24 capitole: 1) Pregătiri pentru adunare dela Dumineca Tomei din Blaşiu; 2) Pregătiri de pornire; 3) Despărţirea; 4) Statariulŭ; 5) Vedenia; 6) Deportarea lui Florianŭ Micaşiu la Tĕrgulŭ Mureşului; 7) Stafeta; 8) La adunarea din 3/15 Maiu; 9) După adunarea din 3/15 Maiu; 10) 2 Septemvre 1848 — Recrutarea pentru regimente unguresci; 11) Peste Mureşŭ; 12) Reîntórcerea acasă; 13) Trecerea Mureşului acasă; 14) Fuga la Blaşiu — Adunarea din 16 Septemvre; 15) Inceputulŭ ostilităţilorŭ; 16) Adunarea Săcuilorŭ la Agyagfalĕu; 17) Refugiarea mea la Urban. — Luptele dela St. Ioana şi Reghinŭ 18) Din Noemvre 1848 până la refugiarea în Munţii apuseni în Martie 1849; 19) In Munţii apuseni; 20) Dragoşŭ la Mihăileni; 21) Dragoşŭ reîntórce érăşi în Munţi 22) Năvălirea lui Hatvani în Abrudŭ. Mai mulţi prefecţi români omoriţi. Vĕrsări de sânge. Dragoşŭ omoritŭ. Românii învingŭ. Hatvani fuge. Mórtea lui Buteanu; 23) Luptele cu Kemény Farkas; 24) Câteva reflexiuni asupra celorŭ, ce au mai urmatŭ. — Incheiere.

Autorulŭ desvóltă acéstă bogată materiă, cu multŭ interesŭ, cu multă cunoscinţă de causă şi cu rară fidelitate. Limbagiulŭ este verde românescŭ, de locŭ nu e greoiu, ba dinpotrivă, mai multŭ poporalŭ fiindŭ, elŭ curge ca unŭ isvorŭ limpede, aşa încâtŭ póte sĕ-lŭ înţelégă şi celŭ din urmă sciutorŭ de carte.

C'unŭ cuvêntŭ, cei ce nu cunoscŭ istoria revoluţiunei din 1848/49; cei, carĭ doresc şi pe carĭ îi intereséză de a cunósce şi de-a aprecia după cuviinţă greulŭ şi amarulŭ, torturele şi suferinţele estreme la carĭ au fostŭ espuşĭ părinţii şi moşii noştri în marele rĕsboiu civilŭ din aceştĭ anĭ epocali, n'au decâtŭ sĕ-şĭ procure şi cetéscă **Memoriile** lui *Vasilie Moldovanŭ*, şi vorŭ avé înaintea lorŭ o icónă fidelă despre unŭ şirŭ de fapte marĭ şi glorióse, espuse într'unŭ modŭ, care te lăuţuesce şi care 'ţĭ procură pe lângă cunoscinţe frumóse şi o lectură fórte plăcută şi neobositóre.

Broşura, în formatŭ 8°, cuprinde *11 cóle* de tiparŭ compresŭ şi curatŭ, pe hârtiă fină şi durabilă, avêndŭ *170 pagine* şi o prefaţă. Forma esterióră elegantă şi atrăgĕtóre.

Scopulŭ editorului şi proprietarului *Memoriilorŭ* fiindŭ curatŭ numai *lăţirea lorŭ în tóte păturile societăţii române*, nerĕmnindŭ prin urmare la câştigŭ materialŭ, a stabilitŭ preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ:

Pentru Austro-Ungaria cu: **50 cr.**, **séu 1 corónă**; plus 5 cr. porto postalŭ.

Pentru România şi strĕinătate: **1 franc 50 bani.**

Credemŭ, că suma acésta bagatelă, ca preţŭ, pentru o publicaţiă de valóre, va înlesni rĕspândirea în cercurĭ câtŭ mai largĭ a broşurei, asupra căreia **atragemŭ mai alesŭ atenţiunea cărturarilorŭ noştri dela sate şi a tinerimei în specialŭ.**

Broşura se póte procura la adresa:

Traianŭ H. Popŭ, publicistŭ, **Braşovŭ (Brassó)**, redacţiunea *„Gazetei Transilvaniei."*

Comandele se facŭ mai cu înlesnire prin *mandate postale*, fiindŭ rugaţĭ doritorii de-a poseda acéstă interesantă publicaţiă, sĕ însemne, pe cuponulŭ mandatului postalŭ, *corectŭ şi legibilŭ: numele, localitatea şi posta ultimă*, ca astfelŭ sĕ se evite neplăcerĭ cu espedarea. Comande se potŭ face pentru mai multe persóne dintr'o localitate, la o singură adresă. Comandele se efectuescŭ promtŭ şi sigurŭ. Esemplare pe creditŭ nu se trimitŭ.

Incunosciinţare.

Toţĭ acei p. t. D-nĭ şi oficii parochiale, carĭ au primitŭ *„Apelŭ pentru ajutorarea noueĭ Scóle edificânde în comuna Iclăndelŭ"*, suntŭ rugaţĭ, ca listele primite cu orĭ-ce resultatŭ sĕ le înapoieze la subsemnatulŭ până la finea lunei Martie st. v., cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că despre tóte trebue sĕ se raţiocineze înaintea adunărei generale.

Iclăndelŭ, 21 Mart. 1895.

Romulŭ S. Orbeanŭ,
preotŭ gr. cat. şi
preşed. sen. şcol.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 22 Martie. In desbaterea asupra proiectului de lege privitorŭ la liberulŭ esercitiu religionarŭ, s'au primitŭ cei 21 paragrafi neschimbaţĭ. La capitlulŭ alŭ 3-lea însĕ, care vorbesce despre cei ce *nu se ţinŭ de nicĭ una din confesiunile recunoscute*, adecă cei ce suntŭ făr' de confesiune, s'a încinsŭ o discuţiă înfocată.

A vorbitŭ în contră şi archiepiscopulŭ Schlauch, ca sĕ se ştérgă acestŭ capitlu, sĕ nu se deschidă pórta celorŭ ce nu vorŭ sĕ aibă nicĭ o religiune. In urmă contele Nicolae *Eszterhazy* a propusŭ sĕ se lase afară acestŭ capitlu.

La votare, resultatulŭ a fostŭ, că contra propunerei lui Eszterhazy au votatŭ 118, ér pentru ea au votatŭ 126 magnaţĭ. Astfelŭ *a fostŭ respinsŭ capitlulŭ alŭ treilea cu 8 voturĭ majoritate.*

Prin acésta a isbucnitŭ din nou conflictulŭ între camera magnaţilorŭ şi camera deputaţilorŭ şi posiţiunea cabinetului Banffy s'a îngreunatŭ tare.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 23 Martie. **Camera magnaţilorŭ a respinsŭ recepţiunea Evreilorŭ cu 117 contra 111 voturĭ, adecă cu o majoritate de 6 voturĭ.**

Literatură.

Versurĭ. In editura librăriei *Ign. Hertz* din Bucuresci (Hotelŭ de France) a apărutŭ unŭ elegantŭ volumŭ ilustratŭ, conţinêndŭ vre-o 43 de versurĭ, alŭ cărora autorŭ este d-lŭ *Demetriu Moldoveanu*. Volumulŭ e tipăritŭ pe hârtiă de luxŭ, are 159 pag. şi costă 2 lei. După 10 esemplare, unulŭ se dă rabatŭ. Ediţiă separată de luxŭ, cu marginele aurite, costă 5 lei.

Intrebuinţarea averii.

(Fine.)

Mai suntŭ unŭ felŭ de dăruirĭ séu date din averea nóstră, care privescŭ: datulŭ de pomană, împrumutulŭ, sprijinirea la lucru séu la o întreprinderea óre-care ş. a. Nu putemŭ face altă întrebuinţare mai bună şi mai folositóre a averii nóstre, decâtŭ a face bucuriă altora, ajutându-i şi făcêndu-le bine. Preţulŭ unorŭ astfelŭ de fapte este aşa de mare, că urmările lorŭ ajungŭ până în veciniciă. Cine dă sĕracului, împrumută pe Dumnedeu. Prin acésta nu se va sĕrăci, căcĭ unde-ai datŭ unulŭ, Dumnedeu îţĭ întórce cu pumnulŭ.

Décă e hotărîtŭ cine-va a face bine, atuncĭ sĕ-lŭ facă curêndŭ, căcĭ décă ajuţĭ pe de-aprópele tĕu în vremea năcasului, te-ai făcutŭ o proniă dumnedeéscă pentru elŭ. Fapta bună este unŭ óspe plăcutŭ pentru toţĭ şi tot-déuna bine-venitŭ; dér ea este şi pentru celŭ ce o face unŭ tovarăşŭ bunŭ. Precum cânele credinciosŭ caută pe stăpânulŭ sĕu perdutŭ şi aflându-lŭ se re'ntórce veselŭ acasă, însoţitŭ de stăpânulŭ sĕu, totŭ ast-felŭ face şi fapta bună cu celŭ ce a sĕvêrşit'o.

Cu tóte acestea, când dămŭ ceva de pomană, trebue sĕ luămŭ de povăţuitóre înţelepciunea şi chibzuinţa. Mai întâiu ea trebue făcută ţinêndŭ sémă de venitele nóstre. Gândesce-te şi la altulŭ, dér nu uita nicĭ de tine, de ce e alŭ tĕu. Cum e vorba:

„Dă, Române,
Şi vedĭ ce-ţĭ mai rĕmâne!"

Sĕ-ţĭ fiă milă de de-aprópele tĕu, dér când îlŭ ajuţĭ, gândesce sĕ nu-ţĭ facĭ rĕu ţie. Poţĭ sĕ dai, dă; nu poţĭ, nu da, pentru-că mila prea mare de streinŭ nu înţapă în pungă, ci în inimă. Ş'apoi cu punga gólă şi cu inima rănită, nu prea merge bine.

Dér adese-orĭ poţĭ sĕ ajuţĭ pe alţii şi fără sĕ te atingĭ de buzunarulu tĕ, de averea ta; poţĭ adecă sĕ sprijinescĭ pe de-aprópele tĕu punêndŭ vre-o vorbă bună pentru elŭ, unde trebue. O vorbă bună la vremea ei preţuesce multŭ. Mai poţĭ ajuta pe altulŭ şi cu sfatulŭ. Unŭ statŭ bunŭ încă face multŭ, şi scapă pe omŭ de multe cheltuelĭ, pentru-că omulŭ n'are tot-déuna lipsă de-a dreptulŭ numai de banĭ, ci póte că vré sĕ-şĭ asigure, ce are mai bine, séu are vre-o judecată, prin care cu dreptulŭ în mână sufere şi nu scie bietulŭ omŭ, cum sĕ se scape de belea. Altă-dată îlŭ îmbărbătezĭ la unŭ lucru séu altulŭ, la care elŭ póte n'are destulŭ curagiŭ; séu îi mijlocescĭ sĕ capete unde-va de lucru ş. a. Tóte acestea suntŭ ajutóre preţióse pentru alţii la vremea lorŭ.

Avemŭ apoi şi astfelŭ de date, carĭ privescŭ mai multŭ onórea séu cinstea nóstră, precum: a da din când în când câte-unŭ prândŭ séu câte-o cină pentru pretinii tĕi, a face unele călĕtoriĭ de plăcere, a-ţĭ procura mobile frumóse, a-ţĭ face o locuinţă mai cum se cade ş. a. Aci însĕ trebue sĕ băgămŭ bine de sémă şi sĕ nu alunecămŭ prea departe; celŭ mai bunŭ povăţuitorŭ alŭ nostru trebue sĕ fiă cumpătulŭ, înţelepciunea şi chibzuinţa.

---

multŭ înălţată prin armoniósele sunete ale musicei, dupa a cărei tactŭ părechile dansătóre se întorceau linŭ în rondourĭ plăcute.

Lady Leonore nu dansa astădĭ, pentru a se putea jertfi mai bine datorinţelorŭ ei, ca primitóre de óspeţĭ. Multe fiinţe drăgălaşe erau, carĭ se întruniseră aicĭ şi a cărorŭ farmecŭ se înălţa prin elegantele toalete. In prima liniă se putea numĕra fica ambasadorului spaniolŭ, contesa Ines Monte Cruz, o frumseţă rară, cu ochii negrii, carĭ arătau serioşĭ şi maestaticĭ lângă vesela lady Clara Simson. Mai erau multe altele, care de care emulândŭ în splendórea toaletelorŭ. Intre tóte însĕ mai multă atenţiune atrase Nancy Rychli, care pentru prima dată a păşitŭ într'unŭ astfelŭ de balŭ. Ea purta o toaletă albă, garnisită cu florĭ de granatŭ, care 'i măreau farmeculŭ. Cei mai mulţĭ o urmăriau cu privirile şi toţĭ îşĭ ţineau de onóre de a se numĕra în cerculŭ cunoscuţilorŭ ei.

Şi lordulŭ de Pole părea a purta interesŭ viu pentru farmecătórea fiinţă. Rĕdimat de o uşe sta elŭ adêncitŭ în cugete, pe când ochii lui rĕtăceau cătră frumósa Nancy. Când lady Lenor trecêndŭ pe lângă elŭ se opri şi, bătându-lŭ pe umĕrŭ, îi promise a-lŭ presenta verişórei sale, tinĕrulŭ bărbatŭ primi cu plăcere propunerea. Ea-i povesti pe scurtŭ istoria trecutului Nancyei şi încheiă cu observaţiunea: „Sermana Ninetta, ea încă-i neespertă şi de totŭ streină în societate, de sigurŭ se va simţi fórte părăsită; décă te-ai interesa mai multŭ de ea, lord Willam?!"

Acesta nu aştepta a-i se spune de două orĭ. Elŭ mergea după fiă-care pausă în apropierea Nancyei şi la valsulŭ florilorŭ pentru ea conservă celŭ mai elegantŭ buchetŭ.

La depărtarea óspeţilorŭ, lordulŭ Pole petrecŭ pe Nancy până la trăsură şi închinându-se graţiosŭ se depărtă....

In diua următóre elŭ făcŭ visită la Sir Eduard, care-lŭ primi într'unŭ modŭ fórte plăcutŭ. Interesându-se de aflarea frumósei domnişóre, acesta rĕspunse, că ea a eşitŭ la plimbarea-i obicĭnuită cu dómna Elenor.

Lordulŭ Willam de Pole se depărtă fórte desamăgitŭ ne-aflândŭ pe frumósa Nancy, dér simţea totuşĭ bucuriă, fiindŭ provocatŭ a-şĭ reînoi visitele sale. Elŭ se folosi de permisiunea acésta, presentându-se câtŭ mai desŭ în salónele lui Rychli, unde în curêndŭ deveni unŭ óspe bine vĕdutŭ. Şi pe lângă aceea, scia se încungiure pe domnişóra Rychli cu mii de atenţiunĭ, care ea le primea cu surisŭ amicalŭ.

De aceea ea era prea îndestulită, când tatălŭ ei, după terminarea „Sesonului" îlŭ invită cu vre'o câţĭ-va óspeţĭ la castelulŭ „Rychli" unde se strămutară la dorinţa ei; căcĭ Nancy iubia posesiunile strămoşilorŭ ei, şi afară de aceea sĕ simţea mai uşurată ca în oraşulŭ sgomotosŭ.

Ea afla tot-déuna o plăcere a se plimba prin largile câmpii, orĭ a şedea la umbra unui stejarŭ.

Când trecea prin satŭ, orĭ pe lângă colibe singuratice, toţĭ locuitorii alergau spre a arunca celŭ puţinŭ o privire la frumósa şi binefăcătórea domnită a castelului, care prin inima-i îndurătóre sciŭ sĕ cucerescă tóte inimele locuitorilorŭ. „Da, tinĕra domnită e bună şi are inimă pentru noi; ea nicĭ nu e aşa de fudulă şi mândră ca cele mai multe dómne?" Astfelŭ vorbiau ei, şi acésta era celŭ mai curatŭ adevĕrŭ, căcĭ Ninetta scia sĕ ajute tot-déuna pe cei lipsiţĭ. Ca şi unŭ îngerŭ apărea ea în câte o colibă, alinândŭ durerĭ şi lăsândŭ mângâere în sufletele desperate. Toţĭ locuitorii satului o stimau, ca pe o sfântă; în deosebĭ copiiĭ o iubeau din inimă, căcĭ ea totdéuna avea unŭ cuvêntŭ amicalŭ pentru ei.

Şi astădĭ se opri îndurătórea Nancy vorbind câte-va cuvinte cu o copiliţă desculţă, când lordulŭ Pole o întâlni ca din întâmplare. Uimitŭ se opri elŭ şi aşteptândŭ până trecŭ fetiţa, dise cu voce plăcută: „Ce frumos, domnişóră Rychli, a lua parte la binele şi durerile ómenilorŭ acestora; asta e o datorinţă, care însĕ cei mai mulţĭ aristocraţĭ o negligă cu totulŭ."

— „Adevĕratŭ", rĕspunse tinĕra dama, „puţinĭ sĕ interesézá cei mai mulţĭ bogaţĭ de ajutorarea lipsiţilorŭ, dér cei mai mulţĭ potŭ fi scusaţĭ prin aceea, că ei abia îşĭ potŭ face închipuire, ce este lipsa în realitate. Eu însĕ nu potŭ fi scusată prin aşa ceva, căcĭ singură am crescutŭ în împrejurărĭ misere, unde durerea şi suferinţa nu mĭ-au rĕmasŭ necunoscute. De atuncĭ necontenitŭ nutrescŭ simţĕmêntulŭ, că numai prin binefacere îmĭ voi puté

Avemŭ în fine unele date, carĭ nu suntŭ tocmai de lipsă, adecă fără de carĭ amŭ puté fi, dér cu tóte acestea suntŭ folositóre. Intre acestea se numĕră:

1) Implinirea unorŭ plăcerĭ a-le trupului, precum: mâncărĭ şi beuturĭ bune, somnulŭ mai multŭ ş. a. 2) Satisfacerea unorŭ plăcerĭ *trupescĭ şi sufletescĭ*, ca: musica, comedii, teatru ş. a. 3) Plăcerĭ séu bucuriĭ adevĕratŭ sufletescĭ, carĭ suntŭ fórte felurite, ca: plăcerea ce o are omulŭ de a-şĭ câştiga totŭ mai multe cunoscinţe folositóre, ambiţiunea ce o are omulŭ pentru demnitatea sa, pentru binefacerĭ, pentru numele bunŭ, pentru a avé tot-déuna cugetulŭ curatŭ şi împĕcatŭ ş. a. Tóte acestea nobiliteză şi ridică multŭ pe omŭ şi suntŭ decĭ fórte folositóre pentru elŭ.

Din tóte acestea se vede: 1) că bunulŭ Dumneḑeu a pregătitŭ pentru ómenĭ o mulţime nenumĕrată de plăcerĭ, 2) că fiă-care omŭ, de orĭ-ce stare şi în orĭ-ce vêrstă, póte fi fericitŭ, şi 3) că plăcerile sufletescĭ suntŭ cele mai însemnate, cele mai demne pentru omŭ.

A ţiné cumpĕna în tóte, e lucrulŭ celŭ mai greu din lume, dér este singurulŭ mântuitorŭ şi ducĕtorŭ la scopŭ. De aceea e sfântŭ sfatulŭ Românului, care ḑice:

„*Cum e vorba, mĕi nepóte:*
Ţine cumpĕna la tóte!“

Braşovŭ, 8 Martie 1895.

I. Dariu.

Limbile tuturorŭ popórelorŭ pământului, împărţirea şi întinderea lorŭ.

Cele aprópe *o mie* diferite limbi şi dialecte principale, ce se vorbescŭ pe suprafaţa pământului, se potŭ împărţi în mai multe grupe, atâtŭ cu privire la construcţia *gramaticală*, câtŭ şi la *originea* lorŭ.

După clasificarea gramaticală deosebimŭ *trei* rami principalĭ anume:

1) Limbile *monosilabice* séu *isolătóre*, la carĭ, ca în chinesa, se punŭ lângă olaltă cuvinte de câte o silabă, neschimbate.

2) Limbile *aglutinătóre* séu *adăugătóre* în carĭ, la rădĕcinĭ neschimbăciόse se adaugŭ alte părţĭ de cuvinte schimbăciόse. O variaţiune a acestei grupe suntŭ limbile *polisintetice* (incorporătóre), în carĭ definiţiunĭ lateralĭ, parte se adaugŭ în formă scurtată la rădĕcina principală, parte se vêră între acestea şi între terminaţiune.

3) *Limbile flexionare*, în carĭ se potŭ schimba şi lega între sine tóte părţile cuvintelorŭ. De acéstă grupă, care este cea mai desvoltată, se ţinŭ numai limbile *indogermane* şi *semitice*.

Cu privire la *originea* şi *legătura istorică séu naţională*, tóte limbile se mai împartŭ în *8 trunchiurĭ principale* şi în o mulţime de limbĭ *isolate*, carĭ se deosibescŭ în următorulŭ modŭ:

1) *Limbile indogermane* a cărorŭ origine mai multŭ séu mai puţinŭ lămurită se află în sanscrită, şi carĭ astădĭ se vorbescŭ de cele mai multe popórĕ din Europa de descendenţii acestora în America, Australia şi Africa sud. precum şi de Indiani, Persi, Afgani, Nepalesi, Curdi, Cancasiani şi alte popóre, la olaltă cam 650 mil.

Acesta se împartŭ érăşĭ în:

A. *Limbi germanice*, şi anume: *Germană* (peste 72 mil.)*) în Germania cu escepţiunea graniţelorŭ nordost., în partea cea mai mare a ţĕrilorŭ alpine austriace, cam în a treia parte din Boemia, Moravia şi Silesia, împrăştiată în Ungaria, Transilvania şi Bucovina şi în Statele Unite din America n., în Helveţia nord., în o parte a provinciilorŭ rusescĭ dela marea ostică, în Luxenburg şi în coloniile din Rusia sud., în Brasilia şi Australia etc.

Englesă (cam 100 mil.) în Britania mare, în Statele unite din America n. Canada, Africa sud., Australia şi coloniile englese.

Svedică (6 mil.) în Svedia şi oraşele finlandice.

Danesă (3 mil.) în Danemarca, Islanda şi Norvegia.

Olllandesa (5.3 mil.) în Olanda, şi *frisica* în Ollanda n., la ţĕrmurele germanŭ şi pe insulele mării nordice.

Flamandă (4 mil.) în Belgia, Brabant şi Flandria.

B. *Limbile slavice.*

a) *Slavică de nordŭ (peste 100 mil.)*

1. Limba *ruséscă* şi rutênă (c. 80 mil.) în Rusia, Galiţia ost. şi Ungaria nordost.

2. L. *polonă*, mazurică, cassubică (13 mil.) în Polonia, Galiţia şi pe la graniţele din Posen, Silesia, Pomerania, Prusia ostică şi vestică.

3. L. *cehică*, moravă şi slovacă 7.5 m.) în Boemia, Moravia, Silesia şi Ungaria de susŭ.

4. *Vendica* (0.2 m.) în Lausitz.

b) *Slavică de sudŭ* (12.5 mil.):

Sêrbocroatică, *Slovenă* şi *Bulgară* în Serbia, Bosnia, Ungaria sud., Stiria sud., şi Carintia, Carniolia, Istria, Dalmaţia şi o parte din Görz şi Gradisca.

C. *Limba litvană (baltică) apropiată de cea slavică (3 mil.)* In Litvania şi Prusia ost.

D. *Limbile romanice (146 mil.) Italiana* (31 mil.) în Italia, Corsica, Tirolulŭ de s., Görz şi pe ţĕrmurii Dalmaţiei şi Istriei.

Spaniola (48 mil.) în Spania, America centrală şi de sudŭ, afară de Brasilia, Indiile vestice şi în coloniile spaniole.

Portugesa (15 mil.) în Portugalia şi Brasilia.

Asturică în Spania de n.

Francesa (Langue d'oui 30 mil.) în Franţa, Helveţia v., şi mestecată în Belgia, Canada, Algir şi în coloniile francese.

Provinsală (Langue d'oc 12 mil.) în Franţa s., şi *Catalonica* în Spania nordost.

Română (9.5 mil.) în România, Basarabia, Serbia ostică, Bucovina, Ungaria de sudŭ şi Transilvania, dimpreună cu Macedo-românii din Grecia.

Reto-romană (0.5 mil.), *ladinică* în Graubünden, Engadin, în Sud-Tirolŭ, *furlanică* (0.4 mil.) în Friaulŭ (Italia nordost.)

E. *Neogrécă (4 mil.)* în Grecia, Turcia europênă, Creta, Cipru, şi pe celelalte insule şi ţĕrmurĭ din Asia mică.

F. *Armenică (3 mil.)* în Armenia (Asia mică), şi împrăştiată prin Turcia, Ungaria etc.

G. *Albanesă (2 mil.)* în Albania (Macedonia).

H. *Limbile Celtice (9 mil.)* anume: *Irică* séu *gălică* vorbită în Irlanda şi de Irii din America n.; *ersică* în Scoţia de susŭ şi pe insula Man; *cymrică* în Bretagne şi *cornică* în Wales.

I. *Limbile iranice (cam 25 mil.)* în Asia sudvest. şi în Caukas, anume:

Neo-persica, afganica, lesghica, grusinica, rurdica, puştuh, ossetica etc.

K. *Limbile indice (cam 250 mil.)*

Se vorbescŭ în Ostindia întrégă, cu esceptiunea internelorŭ Dekhan, Barina şi a peninsulei Malakka.

(Va urma).

*) Numerii dintre parantese arată aproximativŭ numĕrulŭ individilorŭ, carĭ vorbescŭ l. respectivă.

Din istoria animalelorŭ.

După vitele cornute urméză *calulŭ*, care încă s'a îmblânḑitŭ din starea sĕlbatică, cum şi astădĭ mai trăesce prin Asia centrală în herghelii marĭ, sub conducerea câte unui armăsarŭ mai tare din mijloculŭ lorŭ. In iernile mai grele, caii sĕlbaticĭ rîcăe cu copitele zăpada de pe pustele întinse şi scormonescŭ câte puţină iérbă vestejită şi uscată, cu care îşĭ mai alină fómea.

In Europa rĕsăritênă caii au începutŭ a fi cunoscuţĭ mai de-aprópe cu ocasiunea năvălirei Hunilorŭ, carĭ mâncau, şedeau, ba şi durmiau de multe-orĭ călare; ér în Europa apusénă caii au începutŭ a fi lăţiţĭ din Anglia, unde au fostŭ importaţĭ mai întâiu din Arabia.

Intre popórele, carĭ până astăḑĭ au deosebită plăcere pentru ţinerea şi crescerea cailorŭ, se numĕră Mongolii şi Tătarii. Aceştia, din copilăria cea mai tragedă, când nicĭ nu sciu âmbla în picióre, învaţă a şedé călare. De aceea piciórele lorŭ crescŭ strîmbe şi pe josŭ âmblă fórte anevoie, pe când călare simtŭ cea mai mare plăcere. Până astăḑĭ mai suntŭ ţinuturĭ întregĭ prin Asia centrală, unde Mongolii şi Tătarii se nutrescŭ bucurosŭ cu lapte dela iepe, ér carnea de calŭ o mănâncă cu multă plăcere. De-altmintrelea şi în oraşele mai marĭ dela noi ómenii mai sĕracĭ, carĭ nu-şĭ potŭ cumpĕra carne de vită, se hrănescŭ cu carne de calŭ.

Caii se împartŭ în două soiurĭ mai însĕmnate: soiulŭ arabicŭ, dela care se trage şi celŭ englesŭ, şi soiulŭ mongolicŭ, dela care se tragŭ caii mai mĕrunţĭ din părţile rĕsăritene ale Europei. Prin încrucişarea acestorŭ două soiurĭ, s'au născutŭ altele, carĭ se deosibescŭ după ţinuturĭ, ţĕrĭ şi climă.

Alergările de cai erau cunoscute şi Grecilorŭ şi Romanilorŭ celorŭ vechĭ, dela carĭ au trecutŭ la Germanĭ şi Englesĭ, dér până înainte de asta cu două sute de anĭ nu erau cunoscute alergările publice de astăḑĭ, pentru carĭ se punŭ premiĭ şi se facŭ rĕmăşagurĭ de ḑecĭ de mii de florinĭ.

La cumpĕrarea unui calŭ trebue sĕ băgămŭ de sémă la următórele semne: se caută vêrsta după dinţĭ şi décă noi nu o cunóscemŭ, chiămămŭ unŭ omŭ precepĕtorŭ (veterinarŭ), apoi cercetămŭ cu de-amĕruntulŭ ochii, mărimea, pĕrulŭ, cóma, códa, capulŭ şi urechile, ca sĕ nu fiă prea marĭ, peptulŭ sĕ fiă largŭ, grumaḑiĭ groşĭ, spinarea lată şi dréptă, şelele lungĭ şi bine făcute, piciórele ţapene, fără ganciu, ér copitele rotunde şi bulbucate. După cercetarea acestora se cércă la hamŭ şi călăritŭ.

Suntŭ bóle anumite, cu carĭ cumpĕrându-se calulŭ, pe basa legilorŭ veterinare se póte duce vênḑĕtorului îndĕrĕtŭ. Astfelŭ e mucórea şi suspinulŭ, pentru carĭ se cere o garanţiă de 15 ḑile; orbirea (ponivoşia) şi aprinderea de ochĭ, pentru carĭ se cere o garanţiă de 30 de ḑile. Acestea e bine sĕ şi le însĕmneze cei ce cumpĕră, ca la timpŭ sĕ se pótă folosi de ele.

Măgarulŭ (asinulŭ) încă e cunoscutŭ din timpurile cele mai vechĭ; elŭ se ţine de soiulŭ cailorŭ (animalelorŭ copitóse), este însĕ tare despreţuitŭ în cele mai multe locurĭ, aşa că numele lui a ajunsŭ sĕ fiă unŭ nume de batjocură şi între ómenĭ. Dér cei ce despreţuescŭ pe măgarŭ, nu prea gândescŭ la folosulŭ, ce elŭ póte aduce omului. Pe lângă aceea, că măgarulŭ rabdă mai multŭ la fóme şi la sete ca calulŭ;

---

arĕta mulţumirea pentru binefacerea arătată faţă de mine.“

— „D-ta ai o inimă nobilă, o inimă mare, domnişóră dorindŭ a recompensa fiesce-cărui sĕracŭ binefacerea, care plăsmuitorulŭ aceleaşĭ de sigurŭ a rĕsplătit-o în abundanţă“, ḑise tînĕrulŭ bărbatŭ cu căldură. — „Iubirea nu se lasă a fi recompensată“, ḑise Nancy cu seriositate, „şi ea din copilăriă mĭ-a fostŭ arătată din tóte părţile. Eu vedeam, cum bĕtrâna Luigia îşĭ trăgea bucătura, dela gură pentru a-mĭ mări porţiunea prin ea; vedeam cum buniculŭ Giuseppa purta roculŭ sĕu până la celŭ din urmă firŭ, pentru a-'mĭ puté cumpĕra unŭ vestmêntŭ nou, căcĭ abundanţă n'-am avutŭ nicĭ odată“.

— „Sermană domnişóră Rychli, ce sórte tristă ai avutŭ d-ta totuşĭ.“

— „Te înşelĭ, d-le; vaiaţa mea nu a fostŭ tristă. Adevĕratŭ este, că aveam multe lipse de înduratŭ, după părerea D-tale, dér câte bucurii şi plăcerĭ, de D-vóstră necunoscute, puteam sĕ gustŭ? Pânea trebuia sĕ mĭ-o câştigŭ prin munca mânilorŭ mele, dér ce frumóse erau după aceea órele de odihnă. O! preumblările pe „Mollo“ şi pe albastra Mediterană, puté-voi sĕ le uitŭ vr'odată? — Parculŭ cu aleurile regulate, pompósele salóne şi largile coridórĕ, tóte mĕ înspăimântă când dorescŭ a fi érăşĭ sub albastrulŭ cerŭ alŭ Italiei, în sătuleţulŭ meu, la bunica mea... unde eram tot-déuna veselă şi fericită“.

— „Dér şi aicĭ în ţéra nóstră se póte trăi în fericire“, începù tînĕrulŭ bărbatŭ. „Eu sperezŭ, că te vei convinge în curêndŭ despre acésta, devenindŭ aşa de fericită, precum inima mea îţĭ doresce“. La ultimele cuvinte tremurà vocea lordului, care se întórse cu grabă, spre a-şĭ ascunde emoţiunea. — „Iţĭ mulţămescŭ pentru dorinţa amicală“, ḑise Ninetta cu sinceritate, „baremĭ de s-'ar şi realisa“.

După o pausă începù lordulŭ de Pole érăşĭ conversaţia, dându-i o altă direcţiune. „Voiam sĕ te întrebŭ, care dintre óspeţii presenţĭ în castelulŭ „Rychli“ 'ţĭ convine mai multŭ? Unii dintre ei póte ţ-au rĕmasŭ până acuma necunoscuţĭ“.

— „Cunoscinţa bĕtrânului Mr. Tox am făcut-o aicĭ, totŭ aşa şi a Mrs. Mason şi a fetelorŭ ei; însĕ abia 'mĭ potŭ permite vr'o părere despre ei, de óre-ce în scurtulŭ timpŭ a presenţei lorŭ, abia-i potŭ cunósce pe de asupra Mai multŭ însĕ dintre toţĭ óspeţii noştri 'mĭ place Ines Monte Cruz, ea e plăcută şi spirituală tot-odată. — „Da, contesa e tocmai aşa de bună, ca şi de frumósă“, ḑise lordulŭ.

— „Şi ce talentŭ musicalŭ are ea,“ continuà Ninetta entusismată. „Eu aşĭ puté sĕ petrecŭ ḑiua întregă lângă pianŭ, ascultândŭ melodiile frumóse. Când o audŭ, regretŭ tot-déuna, că nu mi-s'a oferitŭ nicĭ odată ocasia, spre a învĕţa aşa ceva“.

— „Cine are o astfelŭ de voce farmecătóre ca d-ta, domnişóră Rychli, aceluia nu-i este iertatŭ a se plânge de lipsa talentului,“ ḑise lord Willam, punêndŭ unŭ sĕrutŭ pe mâna ei şi alergândŭ cătră portiţa castelului, de care se apropiaseră în decursulŭ conversării.

— „Ce omŭ minunatŭ şi afabilŭ“, cugetà Ninetta, urmându-i încetŭ. „Celŭ mai plăcutŭ decâtŭ toţĭ, pe care i-am cunoscutŭ până acuma, afară de Pepino, firesce, căcĭ aşa de iubitŭ şi deliciosŭ, nu este nicĭ unulŭ în tótă lumea“.

Preumblarea ţinuse mai multŭ ca de obiceiu, şi ea trebui sĕ grăbéscă, pentru a puté fi gata pe timpulŭ prândului. Pe când încă era ocupată cu toaleta audi o batere de uşe, şi Ines, amica ei, întrà spre a o conduce la prândŭ, unde óspeţii îi aşteptau sosirea.

Ninetta se arĕta fórte veselă şi vorbitóre, pe când lordulŭ de Pole rĕmase tăcutŭ şi fără voie. După prândŭ se ridicà rugândŭ pe d-lŭ Eduard a-i permite o întrevorbire secretă. Miratŭ sĕ învoi acesta şi-lŭ conduse în odaia lui. Uimirea-i crescù mai tare, când tînĕrulŭ bărbatŭ, fără multă vorbă, cerù mâna fiicei sale.

— „De aprobarea mea a-ţĭ puté fi sigurŭ, iubite lordule“, ḑise baronulŭ cu bucuriă sinceră, „déră decisiunea, firesce, atârnă dela Nancy, pe care nu mĕ încercŭ a-o influinţa în nicĭ unŭ modŭ; décă însĕ doresci, voi dispune sĕ vină, ca ea sĕ vĕ pótă da tot-odată şi rĕspunsulŭ“.

Sir Eduard sunà clopoţelulŭ şi câteva momente mai târḑiu apărù tênĕra damă privindŭ întrebătorŭ spre ambii bărbaţĭ

Mirarea ei însĕ se schimbà în spaimă, când aflà despre ce e vorba, şi o palóre mortală-i acoperì faţa, când abia încetŭ putù ḑice: „Imĭ pare fórte rĕu, fiindŭ silită

pe lângă aceea, că elŭ mânâncă ogrinjii, carĭ au rĕmasŭ dela alte vite şi chiar paie góle; pe lângă aceea, că elŭ îşĭ află destulŭ nutreţŭ şi pe câmpŭ alăturea cu turma de oi, unde calulŭ ar peri de fóme: elŭ póte percurge pe ḑi o cale de 10—12 chilometri şi suie pe munţiĭ şi cóstele cele mai prăpăstióse povara ciobanilorŭ, cu mai multă grije, şi de câtŭ calulŭ celŭ mai bunŭ.

Precum se ḑice, că capra e vaca sĕracului, aşa se póte ḑice, că măgarulŭ va deveni calulŭ sĕracului. La noi se întrebuinţéză măgarii numai în economiile mai marĭ, la căratŭ de apă şi lemne; pe unele locurĭ însĕ, măgăriţele se mai ţinŭ şi pentru laptele lorŭ, care sémănă cu alŭ muerilorŭ şi ca atare se dă copiilorŭ celorŭ micĭ de mâncare.

Óre cum tragŭ ciobanii folosŭ după măgarŭ, plugarii noştri n'ar puté trage? Óre n'ar fi mai bine, ca la locurĭ mai depărtate pe câmpŭ, cale de câte o óră, la sapă, la secere şi cósă, în locŭ sĕ mérgă economa încărcată de merinde pentru câte 6—10 lucrătorĭ şi de multe-orĭ şi cu câte unŭ copilŭ micŭ în braţe, aşa încâtŭ, când ajunge la locŭ, nu-'şĭ mai simte mânile şi trupulŭ de ostenélă; óre n'ar fi mai bine, ḑicŭ, ca sĕ încarce tóte acelea pe unŭ măgarŭ şi pe de-asupra sĕ se potă pune si ea, aşa încâtŭ, când ajunge la locŭ, sĕ nu curgă sudorile de pe ea, ci sĕ fiă deplinŭ odihnită, ca sĕ se pótă apuca de lucru!?

Noi recomandămŭ plugarilorŭ noştri folosirea măgarului la economia câmpului, deóre-ce pe acela şi décă îlŭ ducemŭ în câmpŭ, într'unŭ fundŭ de părău séu în capulŭ unui locŭ, îşĭ află nutreţulŭ de lipsă până cândŭ însĕréză. Mai multŭ putemŭ folosi măgarulŭ chiar la săpatulŭ cu maşina şi la aratŭ în pămênturile mai uşóre.

Décă iépa este sărită de unŭ armăsarŭ de măgarŭ, aceea fată unŭ catârŭ, ér décă o măgăriţă este sărită de unŭ armăsarŭ de calŭ, aceea fată unŭ mulŭ. Catârii şi mulii nu se 'prea prăsescŭ între sine; ei se întrebuinţéză mai cu sémă în Italia şi Spania, unde preţulŭ lorŭ este destulŭ de mare.

(Va urma.)

Ceva despre danţulŭ la Românĭ.

Cine a avutŭ ocasiune sĕ vadă danţândŭ pe Românii ardelenĭ de pe Têrnavă, de pe Murĕşŭ séu de pe Câmpia Ardélului, de prin ţinutulŭ Haţegului şi prin alte locurĭ, unde Românii suntŭ mai compacţĭ şi mai puţinŭ amestecaţĭ cu alte némurĭ de ómenĭ, va fi băgatŭ de sémă, că mai tóte mişcările danţatorilorŭ românĭ suntŭ nu numai sprintene, ci şi nobile şi plăcute, încâtŭ te poţĭ convinge şi din acestea, că noi suntemŭ adevĕraţii strĕnepoţĭ ai vechilorŭ şi pré renumiţilorŭ Romanĭ, carĭ întru tóte se deosebiau de barbarĭ.

Danţulŭ sgomotosŭ, cu săriturĭ şi schimonositurĭ de totŭ feliulŭ, cu zdrobiturĭ şi frământărĭ de membre, arată o origine barbară, sĕlbatică şi nu póte plăcé, decâtŭ acelora, carĭ suntŭ adevĕraţĭ strĕnepoţĭ ai unorŭ popóre barbare şi sĕlbatice, şi carĭ, cu tótă spoiala de cultură şi civilisaţiă, la care sĕ credŭ c'au ajunsŭ, totu-şĭ cu mare plăcere, ba putemŭ ḑice cu mare nebunie esecută încă şi aḑĭ vechile danţurĭ eredite dela moşĭ şi strĕmoşĭ.

La Românii din România liberă, — vorbimŭ de poporulŭ ţĕranŭ — vedemŭ mai multŭ danţându-se *hore* de totŭ feliulŭ, carĭ p'alocurea se numescŭ *sêrbe*, deşi nu au nimica în ele sêrbescŭ, ci totulŭ e curatŭ românescŭ, nobilŭ şi frumosŭ. Décă totu-şĭ se vĕdŭ p'alocurea şi óre-carĭ danţurĭ mai animate, mai sdruhănite şi mai frământătóre, ca *bătuta*, *brâulŭ*, *ţurcana ţiganca* (ca la uşa cortului) etc., acestea suntŭ luate dela Dacĭ şi dela alte popóre, cu carĭ au trăitŭ.

P'alocurea Românii liberĭ danţéză fórte frumosŭ, cântândŭ unii din gură aşa numitulŭ danţŭ alŭ lui *Duras*, unulŭ din regii Dacilorŭ, care a domnitŭ înainte de Decebalŭ. Este ceva fórte caracteristicŭ în acestŭ danţŭ, care se esecută de mai mulţĭ bărbaţĭ, ba chiar şi de femei, ţinêndu-se cu mânele, unulŭ pe umerii celui altŭ în linie dréptă, saltândŭ la rêndulŭ primŭ spre drépta şi la alŭ doilea spre stânga; ér cele-l'alte două rîndurĭ saltă pe locŭ înainte şi înapoi. Cândŭ s'ar vedé cum se esecută acestŭ dansŭ, s'ar puté introduce şi în Ardélŭ, unde tinerimea, pare-mi-se, e mai dănţătóre, ca în România, cu tóte că e mai asuprită şi mai nĕcăjită, sĕrmana.

Dau aicĭ vorbele rimate, cum le-am auḑitŭ cântându-se printre Carpaţĭ. Din ele se va puté vedé şi spiritulŭ rĕsboinicŭ alŭ Dacilorŭ, carĭ pedepseau pe cei nătîngĭ, (neghiobĭ) fără curagiu, fără curăţenia corpului şi fără minte.

După cum se vede din disele popilorŭ, aceştia dedeau ordine ḑe esecutare chiar contra regilorŭ, când aceştia nu se purtau bine la rĕsboiu, séu în alte afacerĭ însemnate.

Étă aicĭ versurile, carĭ se cântă de unii, până când alţii esecută danţulŭ:

Danţulŭ lui Dura.

Dura icĭ, Dura colea,
 Dura pretutindenea.
Dura 'n josŭ şi Dura 'n susŭ
 Pretutindenea s'a dusŭ.

Dura ér are sĕ vină,
 Pe potecă, prin grădină.
Dura este între noi
 Şi ne scapă de nevoi.

Jucaţĭ *dura*, şi cu gura
 Strigaţĭ sĕ rĕsune bura (negura céţa)
Dela noi şi păn' la voi
 Ca sĕ scăpămŭ de nevoi.

Şi dicêndŭ aşa cu toţii,
 Cei d'acum şi strĕnepoţii,
Sĕ vedemŭ ce-au sĕ mai dică
 Ingâmfaţii, fără frică.

Că ni-a ḑisŭ şi popa Petre,
 Sĕ dămŭ lui Dura 'ntre spete,
Şia ḑisŭ şi popa Stanŭ,
 Sĕ dămŭ lui Dura 'n bostanŭ.

Şi ni-a ḑisŭ şi popa Dicu,
 Sĕ rupemŭ Durei buricu;
Şi ni-a ḑisŭ şi popa Ghiţă
 Sĕ-i dămŭ lui Dura guriţă.

Şi ni-a disŭ şi popa Bratu,
 Sĕ dămŭ la toţĭ câte patru,
Ca sĕ se înţelepţéscă,
 Şi poporulŭ sĕ-şĭ iubéscă.

Şi ni-a ḑisŭ şi popa Naie,
 Sĕ băgămŭ pe Dura 'n baie
Sĕ se spele, sĕ albéscă,
 Ş'apoi sĕ ne povestéscă:

Ce-a făcutŭ şi unde-a fostŭ?
 De-a rĕmasŭ nătângŭ şi prostŭ,
Că la noi omulŭ nătângŭ
 E bătutŭ c'unŭ grosŭ potângŭ.

Bătutŭ ş'alungatŭ afară,
 Din satŭ şi din astă ţéră,
Unde-sŭ totŭ ómenĭ cu minte,
 Cum ḑice popa Melinte.

*

Danţulŭ Mateloţilorŭ românĭ e ceva nou şi l'amŭ vĕḑutŭ esecutându-se de renumitulŭ gimnasticŭ românŭ G. Mocianu pe bina teatrului din Bucurescĭ cu mai mulţĭ dansatorĭ şi de altă dată la unŭ maialŭ esecutându-se fórte frumosŭ de şcolarii dela liceulŭ „Lumina" din Bucurescĭ. Potŭ afirma, că a plăcutŭ de minune la tótă lumea, care l'a privitŭ. Se danséză de mai multe persóne în rêndŭ dreptŭ cu zurgălăi peste călciunĭ la picióre. Toţĭ se ţinŭ cu mânile pe umerĭ şi asemenea ca şi dansulŭ lui Dura, primulŭ rêndŭ se esecută cu săriturĭ plăcute în drépta, alŭ doilea în stânga înapoi, alŭ treilea şi alŭ patrulea se esecută cu saltărĭ line pe locŭ terminându-se cu o bătaiă de călcâiă, care face a suna frumosŭ zurgalăii dela picióre, fiindŭ toţĭ încălţaţĭ cu opincĭ uşóre.

Ucs.

Sosirea primăverei.

Afară e unŭ timpŭ frumosŭ în tótă puterea cuvêntului. Sórele nu mai are acea strălucire de ghiaţă, care ne pusese pe gândurĭ mai ḑilele trecute, sub puterea căldurei ce o rĕspândesce. Zăpada piere din 'naintea ochilorŭ, trecêndŭ printr'unŭ felŭ de transformărĭ curióse, a cărorŭ privire ne înduioşéză. Straturile sale albe şi cristaline suntŭ ciuruite de căldură, rêndŭ pe rêndŭ ele disparŭ. O bucuriă internă pare a isbucni din pieptulŭ nostru: *s'a dusŭ iarna*!

Curgŭ păraele la vale, şerpuindŭ pe după tóte obstacolele, ce întâlnescŭ. In spuma, ce a rĕmasŭ din topirea zăpedei se vĕdŭ firicele de iérbă verde, rĕspândindŭ unŭ mirosŭ de primăvéră, care îţĭ umple inima de speranţă.

Mulţĭ au voitŭ sĕ combată frasa, că primă-véra ar fi celŭ mai plăcutŭ timpŭ alŭ anului, aducêndŭ probe, că şi celelalte anutimpurĭ suntŭ totŭ aşa de frumóse: *vara* cu câmpulŭ ei auritŭ, cu serile şi dimineţile rĕcoróse; *tómna* cu vremea ei liniştită şi temperată, cu fructele cópte; chiar *iarna* — of, acoperiţi-vĕ bine sĕ nu vĕ îngheţe nasulŭ, urechile, mânile şi picióréle, — chiar iarna, spunŭ, că e frumósă, căcĭ e timpulŭ săniilorŭ şi clopoţelelorŭ, carĭ îţĭ mângăiă urechia înţepată de gerŭ. Nu vine óre iarna cu carnavalulŭ, şi acesta cu sĕrbătorĭ, cu balurĭ, teatre, petrecerĭ etc?

Dér óre e iarna plăcută săracului? O, par'că-lŭ vĕdŭ sĕrmanulŭ, sgribulindu-se în odăiţa lui murdară şi spartă, strângându-şĭ sdrenţele pe lângă dênsulŭ şi întinḑêndŭ o rogojină ruptă peste nisce copilaşĭ rebegiţĭ de frigŭ şi lihniţĭ de fóme, pe când afară viscolulŭ.... frământă lumea! Nu mai puţinŭ este chinuită şi şcóla, şcóla rurală în timpulŭ ernei. Aci găsimŭ aplicarea practică a celorŭ trei cuvinte: îndesuială, fumŭ şi frigŭ, contra cărora higiena luptă de atâta amarŭ de vreme. D'abia suntemŭ în mijloculŭ iernei, afară viscolulŭ suflă par'că e apucatŭ de năbădăi, ér primarulŭ îţĭ declară solemnŭ: lemne nu mai suntŭ şi budgetulŭ nu mai permite a se cumpăra nicĭ măcarŭ găteje. Norocŭ cu mişcările gimnastice, prevĕḑute în noua programă, fiindŭ ele acum manifestărĭ visibile a unorŭ suferinţe corporale, carĭ cerŭ neapăratŭ descărcarea lorŭ urgentă. Copiiĭ se îndesue, saltă, mişcă din mânĭ, din picióre şi mai desŭ din fălcĭ...

Şi când sĕraculŭ, şcóla rurulă şi ţĕranulŭ aştéptă iérna cu o spaimă atâtŭ de legitimă, numai de hatărulŭ domnişórelorŭ, carĭ aştéptă balulŭ şi petrecerile, nu vomŭ ḑice, că iarna este frumósă.

Şi când zăpada, acéstă probă reală a esistenţei iernei, vedemŭ, că se duce; când firişórele de iérbă aparŭ drăgălaşe cu mirosulŭ lorŭ de aromă primăvăratică, unŭ *uf!* isbucnesce din pieptulŭ sĕracului, care scăpândŭ de frigŭ, pare că nicĭ fómea nu îlŭ mai torturéză; *uf!* continuă învĕţătorulŭ, în numele şcólei, că póte eşi la aerŭ liberŭ; *uf!* esclamă şi ţĕranulŭ mai îngrijitŭ de sórtea vitelorŭ sale, decâtŭ de sine; *uf!* repeţimŭ toţĭ cu toţĭ; ér poetulŭ se alătură la bucuria nóstră, treḑindu-ne în minte unŭ entusiasmŭ, ce vine par'că dintr'o altă lume.

Primăvéra cea verḑie
Cu cosiţa-i aurie
A venitŭ voiósă 'n ţéră,
Drăguliţa primăvéră.

---

a vĕ supera, dér dorinţa acésta nu o potŭ împlini."

— „Şi de ce nu, d-şóră Nancy", întrebà lordulŭ, prinḑêndu-i mâna cu pasiune.

Ea-şĭ plecà graţiosŭ frumosulŭ capŭ, apoi părăsì odaia.

— „Mĕ temŭ, a-ne fi pripitŭ, amiculŭ meu" ḑise sir Eduard. „Ar fi trebuitŭ sĕ dămŭ timpŭ de cugetare, în locŭ de-a pretinde numai decâtŭ rĕspunsŭ. Poţĭ sĕ plecĭ de-ocam-dată în călĕtoria plănuită, eu voi mai vorbi încă odată cu fiica mea".

Adêncŭ întristatulŭ bărbatŭ se învoì la acésta şi încă în aceeaşĭ séră părăsì castelulŭ.

Dér rĕspunsulŭ Ninettei, între lacrimĭ, rĕmânea totŭ acela: „Eu nu vréu sĕ devinŭ soţia lordului; peste totŭ, sunt decisă, a nu mĕ mărita nicĭ-odată".

VIII.

Tómna érăşĭ venise în ţéră cu plăcerile şi bucuriile ei. Ea păstrase totŭ, ce promise primăvéra, şi de-aceea peste totŭ domnea mişcare vială între bogaţĭ şi sĕracĭ.

Numai castelulŭ „Rychli", unde până acuma se intruniau cele mai vesele societăţĭ, sta tristŭ şi părăsitŭ, căcĭ vesela Ninetta de odinióră, suferia greu, era bolnavă. Sir Eduard se afla fórte îngrijatŭ pentru iubita lui fiică, unica mângăere a vieţii sale.

O amică fidelă în suferinţele ei avea Nancy în Ines Monte Cruz. Acésta nu o părăsise dela începutulŭ morbului. Ea póte era singura, care presimţea causa greului morbŭ; celŭ puţinŭ ea a fostŭ, care îndemnà pe Sir Eduard a petrece érna în Italia cu iubita lui Nancy, şi stărui a părăsi Anglia câtŭ mai în grabă.

Ines petrecŭ pe amica ei până la Dover, unde urmà despărţirea durerósă. O presimţire sinistră părea a-le şopti tainicŭ, că acestŭ duiosŭ „adio" va fi celŭ din urmă. Ninetta mai stĕtŭ încă lungŭ pe acoperemêntulŭ corăbiei, salutândŭ cu basmaua albă pe Ines, care cu privirea întunecată de lacrimĭ căuta dela ţĕrmŭ spre mare.

*

La începutulŭ călĕtoriei, care se continua numai încetŭ şi cu dese întreruperĭ, părea a prii bolnavei aerulŭ de médă-ḑi, ér când abia după câte-va sĕptĕmânĭ ajunseră la loculŭ doritŭ „Navi", ea arăta totŭ mai mare interesŭ pentru regiunile, de care se apropiase, şi adese-orĭ doria chiar a face plimbărĭ scurte pe ţĕrmulŭ mării. Dér curêndŭ după primele ḑile o părăsise vioiciunea, care părea a fi fostŭ numai o palidă radă a bucuriei, ce se ivise la revederea ţĕrii dulcĭ, alŭ cărei dorŭ o consuma. Ca şi în castelulŭ părintescŭ, zăcea érăşĭ pe patulŭ ei şi lacrimĭ duióse acopereau adese-orĭ privirea-i tristă. O trăsură de adêncă durere sĕ aşedà în jurulŭ micei gurĭ, pe când o roşaţă înşelătóre-i colora obrajii vestediţĭ. Sir Eduard, ca şi unŭ îngerŭ păḑitorŭ sta vecĭnicŭ nemişcatŭ în apropierea ei. Elŭ o încungiura cu frăgedime ne-spusă şi cerca a-i uşura suferinţele prin împlinirea tuturorŭ dorinţelorŭ ei. Când Ninetta-i spunea într'o ḑi o nouă şi ultimă dorinţă, de-aşĭ vedé miculŭ sătuleţŭ, de-a fi érăşĭ în mijloculŭ iubiţilorŭ ei, de-a gusta nevinovatele plăcerĭ pe vechiulŭ „Mollo", prin amintirile trecutului, elŭ nu şovăi a întreprinde din nou o călĕtoriă, pe care Nancy, iubita lui, o aştepta cu nerăbdare. Şi Nancy era ca şi o palidă lumină, care se apropie de sfêrşitŭ.

Sufletulŭ ei părea a se lumina de nouĕ raze, când ajunşĭ în miculŭ sătuleţŭ unde-şĭ petrecuse fericita copilăriă şi juneţă fără grijĭ, gusta aerulŭ dulce alŭ patriei sale.

Ea deveni veselă, vorbitóre, ér ochiĭ ei îşĭ luară espresiunea lorŭ vială de mai 'nainte. O vedeai adese-orĭ făcêndŭ micĭ plimbărĭ la mare, cercetândŭ tótă piétra, totŭ loculŭ iubitŭ şi întrândŭ în tótă căsuţa, unde iubea ea a se interesa de aflarea cunoscuţilorŭ, şi nu arare-orĭ împărtăşia pe cei lipsiţĭ cu bogate darurĭ. Séra şedea pe „Mollo", séu făcea cu tatălŭ ei plimbărĭ pe mare. Atuncĭ tot-déuna Pepino era, care conducea, gondoleta lorŭ, căcĭ elŭ nu lăsa pe nimenĭ sĕ-i răpéscă plăcerea, de-a conduce ca şi odinióră, pe companióna lui de jocŭ cu gondola. Când o vedea apropiându-se, faţa lui înegrită de sóre se lumina şi cu grabă săria în ajutorulŭ ei la urcare în barcă. Adese-orĭ devenia confusŭ, ér faţa Ninettei se colora la privirea lui, şi atuncĭ tot-déuna plutia o espresiune de fericire în trăsurile ei.

*

Era o séră frumósă. Sir Eduard şedea

Lunca rîde şi înverzesce
Dorŭ în sufletŭ se trezesce,
Isvoraşulŭ curge 'n vale
Şi-mĭ aduce dorŭ de cale.

Primăvéra este celŭ mai frumosŭ timpŭ alŭ anului.

(„Gaz. Ţĕr.")

MULTE ŞI DE TOATE.

Cultulŭ vulpei în Japonia.

In unele părţi ale Japoniei cultulŭ vulpei la poporŭ este fórte mare. In bisericele acelorŭ ţinuturĭ se află lângă o oglindă de metalŭ o colivia ascunsă cu o vulpe vei. Marĭ posesorĭ, carĭ au plantaţiunĭ bogate de orezŭ, au mai multe temple de acestea lângă casele lorŭ, şi ţinŭ preoţĭ, carĭ trebue să-şĭ facă rugăciunile în ele. Tótă ḑiua póte vedé omulŭ în ast-feiŭ de temple, micĭ şi neînsemnate, câte unŭ preotŭ rugându-se şi întinḑêndŭ vulpei sfinte cele mai bune bucate. Décă piere vulpea, atuncĭ întréga familiă o jelesce, ba se întêmplă, că pe câte una o jelescŭ ţinuturĭ întregĭ şi o imormênteză cu o pompă estra-ordinară. Indată după ceremonia acésta vulpea mórtă e înlocuită cu alta, şi acésta éră-şĭ se face cu pompă. Se întêmplă însĕ câte-odată, că şi acéstă nouĕ vulpe piere în grabă, atuncĭ doliulŭ credincioşilorŭ se preface în desperare, şi se facŭ procesiunĭ în massă pentru de-a împăca pe Dumneḑeŭ.

*

Farmeculŭ dragostei.

Farmeculŭ dragostei jócă unŭ rolŭ fórte însĕmnatŭ la Ţigance. Décă móre între Ţiganii din Ardealŭ câte o aşa numită „vrăjitóre", atuncĭ fetele în ascunsŭ frécă osulŭ pieptului celei mórte cu unŭ petecŭ de postavŭ, pe acesta ilŭ pórtă apoi nouĕ ḑile pe trupulŭ golŭ, apoi lasă sĕ curgă pe elŭ câţĭ-va picurĭ de sânge din mâna stângă şi în fine ilŭ ardŭ. Cenuşa o amestecă în mâncarea feciorului, pe care voiescŭ sĕ-lŭ câştige — căcĭ prin acésta, cum ḑicŭ ele, ilŭ facŭ „sĕ nebunéscă de dragoste".

Fetele de Ţiganŭ din Serbia, în ḑiua sântului Vasilie, când audŭ sunetulŭ clopotului, se taie cu o bucată de sticlă în piciorulŭ stângŭ, şi sângele ce curge ilŭ adună într'unŭ ulciorŭ. Pe acesta apoi ilŭ îngrópă bine şi-lŭ îngrópă în grămada de pămêntŭ de pe mormêntulŭ unui bărbatŭ, ḑicêndŭ următórele cuvinte: „Tótă dragostea, ce-a simţit'o acestŭ mortŭ în viéţă, sĕ intre în sângele lui N. N.; o strigŭ şi chiemŭ pentru ca s'o dau lui N. N. Décă elŭ nu mĕ va iubi, atuncĭ sĕ i-se usce viéţa, cum mi-se va usca mie sângele". După nouĕ ḑile se desgrópă ulciorulŭ şi se fierbe în elŭ órecare mâncare pentru feciorŭ. Mai bine este, cum crede fata, décă ea póte sĕ-i bage feciorului în ascunsŭ sânge caldŭ din piciorulŭ ei în ghéta lui, căcĭ atuncĭ elŭ ḑi şi nópte işĭ îndréptă paşii totŭ spre ea.

Unŭ altŭ modŭ de farmecŭ constă diutr'acea, că fata fură tînĕrului câţĭ-va perĭ din capŭ şi îi fierbe împreună cu câţĭ-va picurĭ de sânge din degetulŭ ei micŭ dela mâna stângă. Apoi ese la lună plină, o privesce lungŭ şi mâncândŭ amestecătura amintită, ḑice de trei orĭ: „Iţĭ rodŭ pĕrulŭ, iţĭ béu sângele, din pĕrŭ şi sânge sĕ se facă dragoste, sĕ se facă viéţă nouĕ pentru noi". Décă ea unge cu acea amestecătură vr'o haină de a iubitului ei, atuncĭ acesta nu mai póte afla nicăirĭ linişte, decât numai la ea.

*

Ḑilele de lucru la diferitele popóre.

Ḑilele de lucru parŭ a fi următórele: după o statistică germană: Ruşii muncescŭ 267 ḑile pe anŭ; Englezii 278; Spaniolii 290; Austriacii 295; Italienii 298 (despre carĭ credeamŭ, că multŭ mai puţinŭ muncescŭ!); Bavarezii şi Belgienii 300; Saxonii şi Francesii 302; Elveţienii, Danezii şi Norvegienii 303; Prusienii 305; Olandezii şi Americanii de Nord 308; Ungurii 312.

NECROLOGŬ. Cu inima frântă de durere aducemŭ la cunoscinţa rudeniilorŭ, amicilorŭ şi cunoscuţilorŭ noştri, că iubitulŭ nostru fiu, frate şi cumnatŭ **Nicolae Cristea**, studentŭ la politechniculŭ din Zürich, după scurte, dér grele suferinţe, provĕḑutŭ cu Sfintele Taine, şi-a datŭ astăḑi în 8 (20) Martie, nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului, fiindŭ în etate de 21 ani. Imormêntarea va avé locŭ Sâmbătă 11 (23) Martie a. c. la 3 óre p. m. dela casa părintéscă, strada Măcelarilorŭ nr. 25, în cimiterulŭ bisericei greco-orientale din suburbiulŭ Iosefinŭ.

Sibiiu, 8/20 Martie 1895.

Fiă-i ţĕrina uşóră şi memoria binecuvêntată!

Nicolae Cristea, asesorŭ consistorialŭ; Eleftera Cristea născ. Manole, părinţĭ; Maria căs. Dr. I. Ivanŭ, Agnesŭ, Adrianŭ, Elvira fraţĭ şi surorĭ; Dr. Ionŭ Ivanŭ, advocatŭ, cumnatŭ.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

MARTIE are 31 ḑile. GERMENAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	12 5 C. p. Teofan E.	24 Archir. Gavr.
Lunĭ	13 Cuv. păr. Nicefor	25 **Bunăvestire**
Marţĭ	14 C. Bened. şi Alex.	26 Emanuil
Mer.	15 Sf. martir Agapiu	27 Ioan Damasc.
Joi,	16 S. m. Savin Papa	28 Ioan Cap.
Vin.	17 C. Al. om. l. Ddeu	29 Ciril
Sâm.	18 S. p. Cir. Aep. Ier.	30 Guido

Têrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 18 Martie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 123.860 capete, la 19 Martie au întratŭ 734 capete şi au eşitŭ 1075 rĕmânêndŭ la 5 Martie unŭ numĕrŭ de 123.519 capete.

Se notéză marfa: ungurésca veche grea dela 45.— cr. până la 46.— cr marfă ungurésca tineră grea dela 48.— cr. până la 49.— cr., de mijlocŭ dela 46.— cr. până la 47.— cr. uşóră dela 46.— cr. până la 47.— cr.

Marfă ţĕrănéscă grea dela 45.½ până la 45.½ cr. de mijlocŭ dela 45.— cr. până la 46 — cr. uşóră dela 45.— cr. până la 46 — cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 45.— cr. până la 46 — cr. Transito, mijlocia grea dela 45.— cr. până la 46 — cr. transito uşóră dela 44.— cr. până la 45.— cr.

Porcii îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela —.— cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu —.— cr. la până — cr..

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 20 Martie n. 1895.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenescŭ	80	6.95	7.—
Grâu dela Tisa	80	7.—	7.05
Grâu de Pesta	80	6.95	7.—
Grâu de Alba-regala	80	6.95	7.—
Grâu de Bácska	80	7.05	7.10
Grâu ung. de nordŭ	80	.—	.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară		70—72	5.75	5 85
Orzŭ	nutreţŭ	60—62	6.25	6 55
Orzŭ	de vinars	62.64	6.60	6.90
Orzŭ	de bere	64.66	7.20	8.20
Ovĕsŭ		39.41	6.55	6.70
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruzŭ	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Preţulŭ pe 100 chilograme. Productediv.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	38.—	48 —
—	francesă		—.—
—		—.—	.—
„	roşia	58.—	67.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	49.—	49.50
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	41.50	42.—
„	afumată	48.—	49.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	9.75	10.—
„	din Serbia în sacĭ	9.75	10.—
Lictarŭ	slavonŭ nou	17.—	18.—
„	bănăţenescŭ	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sĕrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirtŭ	brutŭ	—.—	—.—
„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Cursulŭ pieţei Braşovŭ.

Din 23 Martie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.69	Vênd.	9.71
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	5.70	Vênd.	9.74
Galbenĭ	Cump.	5.80	Vênd.	5.85
Ruble rusescĭ	Cump.	131	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	5.98	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Preţurile cerealeor din piaţa Braşovŭ.

Din 22 Martie st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta a trîa fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	70
„	Grâu mijlociu	5	80
„	Grâu mai slabŭ	5	—
„	Grâu mestecatŭ	3	70
„	Sĕcară frumósă	3	60
„	Sĕcară mijlocia	3	20
„	Orzŭ frumosŭ	3	60
„	Orzŭ mijlociu	3	10
„	Ovĕsŭ frumosŭ	2	30
„	Ovĕsŭ mijlociu	—	—
„	Cucuruzŭ	4	50
„	Mălaiu	5	—
„	Mazĕre	5	80
„	Linte	6	50
„	Fasole	5	60
„	Sĕmênţă de inŭ	10	—
„	Sĕmênţă de cânepă	5	—
„	Cartofĭ	1	10
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
„	Carnea de porcŭ	—	52
„	Carnea de berbece	—	—
100 kil.	Sĕu de vită próspĕtŭ	23	—
	Sĕu de vită topitŭ	33	—

Bursa de Bucurescĭ

din 20 Martie n. 1895.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	102.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	100 ¼
„ „ (Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	99 ¼
„ „ din 1893	5%	„ „	99 ¼
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96.¾
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	84 ¾
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	89 ²/₄
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	90.⅜
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	89 ½
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	89 ½
Oblig. de Statŭ (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102.⅝
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	284.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	95.¼
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95 ⅞
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	93 ¾
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	102 —
„ „ „ „	5%	„ „	89 ¾
„ „ „ Iaşĭ	5%	„ „	80.⅝
Oblig. Soc. de basalt artificialŭ	6%	„ „	96 —
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1535.
Banca agricolă	500	150 v.	145 —
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	383.½
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	375.
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	147.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	139. —
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	110. —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	„ „	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aurŭ			20 04

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	6%	Paris	2½%
Avansurĭ pe efecte	7%	Petersburg	4½%
Casa de Depunerĭ	7½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveţia	3%

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 22 Martie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4%	124.20
Renta de corone ung. 4%	96.15
Impr. căil. fer. ung. in aurŭ 4½%	126.50

éră-şĭ în gondolă, sprijinindŭ cu frăgeḑime figura sveltă a ficei lui, pe când luna arunca famecătórele-i raze aurii pe orisontulŭ apei, a cărei valurĭ legănau linŭ şi fără sgomotŭ gondola lorŭ.

Pepino privea nemişcatŭ spre faţa palidă a frumósei Nancy, care-i surîdea veselŭ, ḑicêndŭ în tonŭ şoptitorŭ: „Sunt fericită éră-şĭ, aicĭ lângă marea albastră, unde lumea e mai frumósă, ca în alte locurĭ".

Elŭ mişca atuncĭ aprobătorŭ din capŭ, dér cugetele lui rătăceau departe, la acelŭ timpŭ de nepreţuită fericire, când „surîḑĕtórea lui Ninetta" doria aşa de multŭ sĕ vadă ţĕrile streine.

Departe prin atmosferă se resfirau melodiile unui cântecŭ prea cunoscutŭ, la care numai decâtŭ se asociă cu multă armonia o voce debilă, care în curêndŭ se pierdŭ, şi éră-şĭ, ca fermecată asculta Ninetta simplele melodiĭ, ca şi când nicĭ odată nu ar puté sĕ mai sature auḑulŭ ei cu ele....

Dér la ultimulŭ sunetŭ alŭ melodiei duiöse, capulŭ ei căḑŭ greu şi fără putere pe umerii sprijinitorĭ ai tatălui sĕu. Privirea ei pierdută mai căută odată cu dorŭ pe aceea a prietinului sĕu, ér buzele palide, în jurulŭ cărora plutea încă surîsulŭ fericirei şopteau „Pepino", când după o lină rĕsuflare, respirulŭ o părăsi şi ea-şĭ dădu viéţa.

Bărbaţii căutau nemişcaţĭ cadavrulŭ iubitŭ, şi nicĭ unulŭ nu cuteza a conturba prin espresia durerii pacea fericită, care încorona pe blânda Ninetta.

Mai tare strîngea la sinulŭ sĕu durerosŭ tatălŭ corpulŭ rece şi fără viéţă şi tinĕrulŭ pescarŭ, cu mânile încrucişate pe pieptŭ, şoptea mai ferbinte ca orĭ şi când o rugăciune sfântă, ér gondola luneca fără sgomotŭ prin valurĭ spre ţĕrmŭ, lăsândŭ o cale argintie în urma ei.

După două ḑile trecea prin stradele micului sătuleţŭ tristulŭ conductŭ funebralŭ, spre a duce pe Ninetta la „Campo Santo", unde avea sĕ dórmă somnulŭ de vecĭ lângă iubita-i mamă. Apröpe pe lângă sicriulŭ împodobitŭ cu florĭ păşia încetŭ neferícitulŭ tată condusŭ de Luigia şi Pepino; ér acestorŭ trei s'au alăturatŭ întregulŭ satŭ, căcĭ nicĭ unulŭ dintre locuitorĭ nu era, care sĕ nu fi cunoscutŭ şi iubitŭ pe „bella Nina".

Bĕtrânulŭ preotŭ nu ţinŭ cuvêntare la mormêntŭ; dér lacrimile lui curgeau cu durere, când vĕḑu sicriulŭ cufundându-se în pămêntŭ. „Ea a fostŭ prea bună pentru lumea acésta", fŭ totŭ ce a pututŭ rosti elŭ în acestŭ momentŭ.

*

Ani au trecutŭ. Sir Eduard nu s'a pututŭ reculege nicĭ odată în urma acestei grele loviturĭ a sórtei. Dela mórtea ficei sale, rarŭ petrecea în patriă, şi şi atuncĭ numai pentru timpŭ scurtŭ. Mai multŭ ilŭ vedeai în miculŭ sătuleţŭ de pescarĭ, acolo unde pămêntulŭ acoperea totŭ ce elŭ a avutŭ mai scumpŭ în viéţă.

Elŭ devenise unŭ moşnégŭ tăcutŭ, şi încunjura orĭ ce convenire cu ómenĭ. Numai când lordulŭ de Pole cu Ines, care devenise soţia acestuia, se aflau între óspeţii băilorŭ, ilŭ puteai vedé în societatea lorŭ.

Şi Pepino îmbătrânise. Pĕrulŭ şi barba-i încărunţise şi stătura lui se gârbovise, deşi ómenĭ, ca Luigia, care-lŭ cunoscuse din juneţa lui, spuneau, că nu póte numĕra mai multŭ de 34—35 de anĭ.

In satŭ se vorbia, că Pepino ş'a perdutŭ mintea în ḑiua aceea, când a dusŭ cadavrulŭ Ninettei din gondolă. Ei ilŭ încunjurau de-atuncia şi evitau orĭ-ce atingere cu el. Pepino însĕ scia bine, ce vorbescŭ ómenii; pe elŭ nu-lŭ supĕra acésta, ci-i era multŭ mai plăcutŭ, că putea merge tot-déuna neconturbatŭ acolo, unde-lŭ ducea dorulŭ. Şi astfelŭ ḑi de ḑi mergea la cimiterŭ, spre a petrece óre întregĭ.

Unŭ streinŭ, care cercetă într'o séră acelŭ locŭ de pace, se opri înaintea lui şi-lŭ întrebă, arătândŭ cu mâna cătră monumentulŭ, ce privea în susŭ din întunecóse tufe de ciprii: „Cine odihnesce subŭ crucea acésta de marmoră?"

Elŭ nu-şĭ ridică privirea în susŭ, ci rĕspunse cu voce mişcată: „Acolo zace, ce am avutŭ mai dragŭ în viéţă „la bella Nina".

Pepino tăcŭ unŭ momentŭ. Privirea lui rătăcea pierdută pe albastrulŭ Mediteranei, apoi întorcêndu-se cătră întrebătorŭ continuă: „Ómenii spunŭ, că aerulŭ aspru şi rece, a fostŭ, care a omorît-o. Dér nu este aşa! Eu sciu mai bine, că „dorulŭ" a fostŭ, care a consumatŭ inima ei.!"

Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2\%$	104.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.80
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	161.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	153.50
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101 70
Renta de aur austr.	124.60
Losurĭ din 1860	158.50
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1087.—
Acţii de-ale Băncei ung. de creditŭ.	467.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	404.40
Napoleondorĭ.	$9.74^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane . . .	60.10
London vista	123.—
Paris vista	48.65
Rente de corone austr. 4%. . .	101.15
Note italiene.	46.45

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. 71—1895.

Concursŭ.

Pentru **ocuparea postului de administratorŭ la băile de aburĭ şi de vană**, din Gróverĭ, suburbiulŭ Scheiŭ, din Braşovŭ, se escrie concursŭ cu terminŭ **până în 18 Martie 1895** stilŭ vechiŭ.

Acestŭ administratorŭ trebue se scie limbele: română, maghiară şi germană, şi are se depună o cauţiune de 500 fl v. a.

Suplicile au sĕ se adreseze către subscrisa Eforiă scolară, în biuroulŭ căreia se póte lua informaţiune despre beneficiile şi despre indatoririle legate de acestŭ postŭ.

Braşovŭ, 2(14) Martie 1895.

Eforia şcólelorŭ centrale române ort. res.

655,3—3

